

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Nyugdíjazás a tettlegességi illetmények teljes összegével.

Írta: *Hein György*, hadnagy-számvivő.

A m. kir. csendőrség nyugdíjgyénéről szóló 1881. évi LXXI. t.-cz. 2. §-ának végbekezdése szerint a szolgálat teljesítés közben önhibáján kívül szenvedett súlyos testi sérülés folytán szolgálatképtelenné vált csendőrlegénységnek a rendesnél kedvezőbb ellátásra van igénye s az ellátás — különös méltánylást érdemlő esetekben — a tettlegességi illetmények teljes összegében is megállapítható.

Az 1885. évi XI. t.-cz. 26. §-a ugyancsak kimondja, hogy ha egy csendőr ellenszegülőkkel folytatott harczban, vagy más, a szolgálat teljesítése közben előállott viadalban állami szolgálatra teljesen képtelen lesz, legutoljára élvezett beszámítható javadalmazásának teljes összegével nyugdíjazandó.

A mint látjuk tehát az állam kellő gondoskodni akar azon alkalmazottainak megélhetéséről, a kik szolgálatuk teljesítése közben, vagy annak következtében váltak szolgálatképtelenné s a legtöbb esetben nyomorékká.

Szerencsére nagyon ritkán fordulnak elő ilyen esetek. Igen! Szerencséről beszélhetünk, mert az ily ellátásban részesült csendőrök egytől-egyig — dacára a kedvező ellátásnak — mind nagyon sajnálatraméltó körülmények között élnek, mert nélkülözniök kell az életörömök kuforrását: az egészséget.

Vannak köztük egyesek, kiknek helyzete még félig-meddig türető, de tulnyomó része nyomorék, majdnem állandóan az ágyast és a szobát őrzi.

Az alábbiakban egy őrsvezető esetéről lesz szó, a ki főleg elővigyázatlanságának köszönhetette leveretését s csak hajszálon függött élete, de «kedvezőbb» ellátása is, a melyet csak intéző köreiuk nemeslelkűsége folytán kapott meg.

A... őrsvezető egyedül ellenőrző szolgálatban állott. Este kellett volna találkoznia a járőrrel; ez azonban a havason eltévedt s így az őrsvezető kénytelen volt az egész éjjelt egyedül tölteni. Reggel hat óra tájt kimerülve érkezett egy tanya közelébe, a hol egyrészt pihenni másrészt pedig a járőrt, — kinek arra felé kellett bevonulni — bevárando, egy szénaboglya mellé ült le.

Nagyon meleg volt. A kalapját levette és úgy azt, mint fegyverét is maga mellé fektette. Alig pihent pár perczig, feléje közeledett egy 70 éves juhász, a ki elpanaszolta neki, hogy a szolgabíróhoz van idézve, azért, mert az őrsvezető őt egy kibágásért feljelentette. Beszélgetés közben hozzájuk csatlakozott egy fiatal juhász is, a ki hatalmas — dorongnak is beillő — botjára támaszkodva, csendesen hallgatta öreg társa és az őrsvezető közötti párbeszédet.

A... — bár ismerhette már az azon vidéken tartózkodó pásztorok alattomos természetét — megtámadtatásának eshetőségére mégsem gondolt, a minek keservesen adta meg az árát.

A fiatal juhász ugyanis, a nélkül, hogy egy szót szólott volna is, nekiugrott az őrsvezetőnek s a hatalmas husággal oly erővel sujtott fejére, hogy A... elkabult. Első dolga volt az őrsvezetőnek, hogy fegyverét megragadja, a melyet azonban — mert azt az öreg elkapta előle — nem talált meg. Bár több ütés érte már, mégis volt még annyi ereje, hogy feltápászkodjék s megtámadója ellen kardjával védekezzék. Ezen szándéka azonban meddő maradt, mert jobb karja — egy reá mért ütés következtében — erőtlennül hanyatlott alá. Még egy utolsó kísérletet tett, hogy bal kezével rántsa ki kardját, erre azonban már képtelen volt, mert a nagy vérvesztéstől erőtlenedve, összerogyott.

A juhász azonban mindezzel még nem elégedett meg. A kiontott vér — úgy látszik — teljesen esztét vette s áldozatával most már végezni akart.

Odavonszolta egy közeli szakadékhoz s belelökte. A mélységből gyenge jajkiáltás hallatszott. Erre a juhász lement a szerencsétlen őrsvezetőböz s fejét addig verte egy kiálló kőbe, a míg az egészen «csendes» lett.

Mintegy óra múlva az őrsvezető magához tért kabultságából s kimászott a partra. Szerencséjére a tanya gazdája észrevette, úgy a hogy bekötözte, szekérre rakta s az időközben odaérkezett járőrrel együtt az őrsre szállította, a hol azonnal orvosi segítségben részesült. A hozzá intézett kérdésekre nem válaszolt, csak mutatta, hogy nem tud beszélni.

A két juhász még aznap el lett fogva s a bíróság-nak átadva.

Hetekig élet-balál között lebegett, de győzött erős

STOWASSER JÁNOS ósás-ári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadelmázott! Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Ótőrház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkészleteket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása ocskai eszközökkel. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.**

természete a közel három hónapi gyógykezelés után elbagyatta a kórágynak.

Ezelőtt ép. erős, egészséges test, most egy roncs, a melybe csak hálni jár a lélek. Három havi szabadság után felülvizsgáló bizottság elé lett állítva. Huszonhat rendbeli súlyos — közte több életveszélyes — sérülést szenvedett, mégis felülvizálgatása alkalmával állapota már annyira javult, hogy a bizottság nem tartotta kizártnak „szolgálatképessége” újbóli visszanyerését, miért is szolgálati idejéhez még tíz évnek hozzászámításával hat hó tartamára az időleges, ennek elteltével pedig, — mivel állapotában javulás nem állott be — az állandó nyugállományba helyeztetett.

*

Mintba hallanám a kérdést: Miért nem kapta meg teljes tettlegességi illetményeit nyugdíj gyanánt? . . .

Engedjék meg t. olvasóim, hogy ezen kérdésre szintén kérdéssel feleljek . . .

— „Önhibáján kívül” szenvedte A . . . örsvezető súlyos sérüléseit?

No, ugyebár nebez a válasz?

Bizony-bizony súlyos mulasztást követett el A . . . örsvezető akkor, a mikor elmulasztotta a minduntalan hangoztatott elővigyázati rendszabályok betartását! Ki tudja, megtámadta volna-e őt a jubász, ha nem marad ülve a fegyvere kezében van? S ha már megtámadja, alig hiszem, hogy a dolgok ennyire fejlődtek volna, sőt ellenkezőleg, egész határozottsággal merem állítani, hogy a jubász vakmerőségét nagyon drágán, úgy lehet életével fizette volna meg!

Mindez azonban másként történt!

Még egy kérdést kell azonban feltennem!

A vázolt eset tekinthető-e „*ellenszegüléssel folytatott harc*”-nak a szó legszorosabb értelmében?

Aligha!

A . . . örsvezető már azáltal is kedvezményes ellátásban részesült, hogy szolgálati idejéhez tíz év hozzá lett számítva, ámbar az valami nagy s számottevő nyugdíjtöbbletet nem eredményezett, a mi abban leli magyarázatát, hogy az örsvezetőnek még kevés szolgálati ideje volt.

Jó időbe is tellett, a míg A . . . örsvezető ügyét újbóli revisió alá lehetett vonni!

A kik buzamosabban szolgálnak már a testületben, azok bizonyára nem egy esetet tudnak, a mikor intéző köreink, — átbátva attól a magasfokú törekvéstől, hogy alárendeltjeik érdekét minden egyes esetben hathatós pártfogásukban részesítsék — elmentek a méltányosság azon legvégső határáig, a melyet törvényeink szelleme csak megenged.

Ott vannak a hivatalos hatalommal visszaélt, avagy magukról megfélemlített csendőreink, a kik hadtörvényszéki uton bocsáttattak el s intéző köreink nagykeblű-

sége folytán mégis továbbbezzolgnak; amott mások, a kik téveszméikben kigyót-békát kiáltottak előljárójukra, a ki nagylelkűen megbocsátva nekik, lehetővé tette, hogy újból a jó utra térjenek; itt látom magam előtt a bajba, anyagi zavarokba kerültek nagy tömegét, melynek mindegyike hálával gondol előljárója nemes jobb-jára, a mely elbáritotta feje felől a közelgő veszélyt; elvonulnak lelki szemeim előtt mindazok, a kikkel szemben a legmészebbmenő méltányosság lett gyakorolva: rokkantjaink, az özvegyek és árvák, a kik inégükben gyámolitójukat találták meg vezető férfainkban.

Ennek a soba meg nem szünő gondoskodásának köszönhető A . . . örsvezető azt, hogy ügye újból tárgyalás alá lett véve és rá nézve kedvezően befejezve.

Igaz, megfélemlített a köteles elővigyázatról; ez azonban nem volt intéző köreink szemében oly súlyos mulasztás, a mely miatt őt a törvény rideg betűjének alkalmazásával kellett volna sújtani akkor, a midőn ezen mulasztását amugy is majdnem életével fizette meg; viszont el kellett ismerni azt, hogy ő megtámadója ellen tényleg fellépett akkor, a midőn löfgyverét nem találva, kardja után nyult, a melyet csak azért nem tudott sikeresen használni, mert a váratlan támadás barcképtelenné tette, szóval, meg volt benne az igyekezet, hogy a fegyver becsületét megmentse! Figyelembe kellett venni továbbá azt is, hogy az elszendvedett sérülések folytán polgárilag is keresetképtelen lett s így egyedül csak egy nyugdíjára volt utalva, a mely életének fenntartására vajmi kevés.

Mindezen indokok, támogatva a felülvizsgáló bizottság ama javaslatát által, a mely A . . . örsvezető részére ellátás gyanánt a beszámítható tettlegességi illetmények teljes összegének odaitélését célozta, hon védelmi miniszter úr ő Nagyméltóságának döntését provokálták és Ő Excellenciája mérlegelve az előadottakat, előbbi határozatát megváltoztatta s akként döntött, hogy A . . . örsvezető „*misszamenőleg*” tettlegességi illetményei teljes összegével helyeztessék az állandó nyugállományba.

Ezen határozat alapján belügyminiszter úr ő Nagyméltósága A . . . örsvezető eddigi évi 458 kor. nyugdíját beszüntette s intézkedett az iránt, hogy a régebbi s az újonnan megállapított nyugdíjösszeg közötti különbség igényjogosultnak az elmúlt időre egy összegben egyszerre, azontul pedig az évi 1219 kor. 10 fillérben megállapított nyugdíja fizetessék ki, a mely intézkedést az állami számvevőszék is jóváhagyólag tudomásul vett.

*

Ime, egy eset a sok közül, a mikor vezető köreink nemeslelkűsége megmentett egy szereacsétlenül járt bajtársunkat a gondoktól, a nélkülözéstől, a mikor a törvény keretén belül elment a méltányosság legszélsőbb határáig s megjutalmazta az igyekezetet is, a melyet

A legjobb órák,

legszilidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábig, egy kézpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

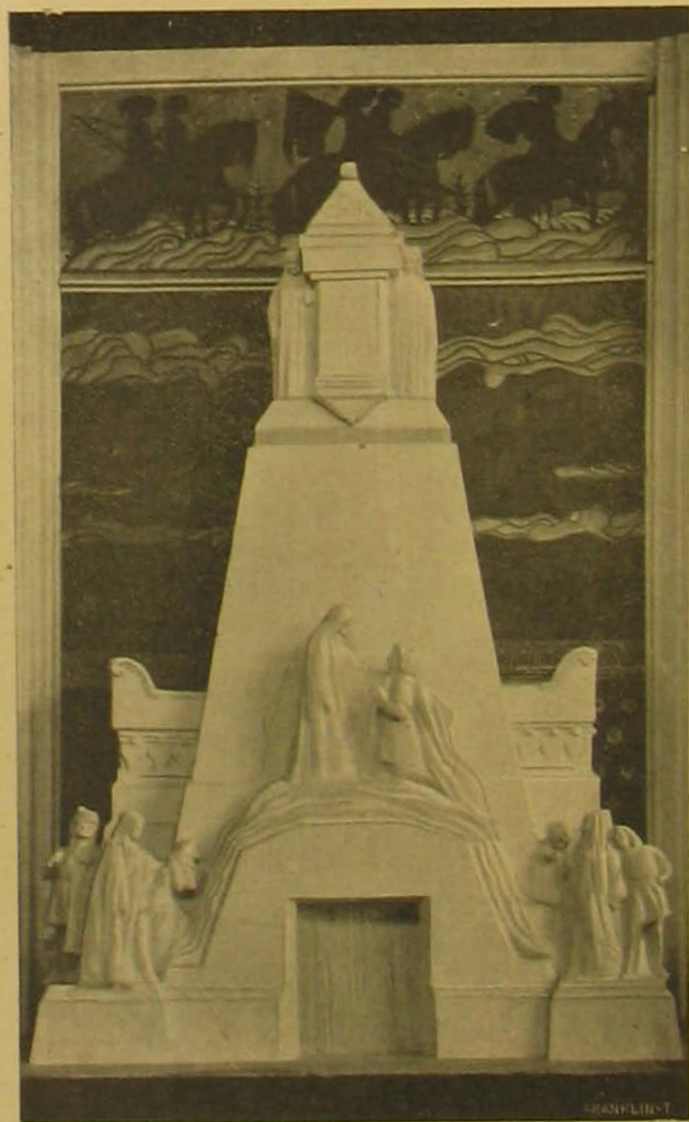
BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.

☛ Javítások 5 évi jótállás mellett. ☛
Arjegyék ingyen!

Holló Barnabás és Györgyi Géza pályaterve. (Első díj.)

Füredi R., Lechner J. és Kőrösfői Kriesch Aladár pályaterve. (II. díj.)

A Bakoczi-siremlék pályatervei.

A... őrsvezető a fegyverbecsület megmentésében tanúsított.

Nagyon sok ilyen és ebbe hasonló esetet tudnék felsorolni, a melyek mind fényes tanubizonyosságai vezető kereink nemes fáradozásának, a melyet csak akkor tudunk némileg meghálálni, ha kötelességeinket pontosan és lelkiismeretesen teljesíteni nem szününk meg soba!

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Az áruló lopó az iskolában.

Irta: K. Nagy Sándor.

Az alföldi ember, legalább túl a Tiszán, így érti meg, hogy lopó, a pestmegyei pedig hévérnek nevezi.

Az alföldi embernek van igaza, mert hiszen azt a bosszu, vékony száru tökö, mely a mezőn a nád- és szalmakunyhókra, a kertekben a sövénykerítésre, néhol meg még a fára is felfut: az egész Alföld lopótöknek hívja.

Ebből a lopótökből készül a lopó, vagy ennek az alakjára fujják az üvegből az üvegyárban, vagy készítik a bádogos mübelyben a hévért is, a mely egyáltalában nem eredeti magyar szó. Pedig megkivánhatjuk minden jóra való magyar embertől, hogy ne hagyja el a tősgyökeres magyar szavakat az idegenekért.

Igaz biz! Hátha valaki még nem ismerné sem a lopót, sem a hévért, hanem más néven nevezné ugyanazt. Azért meg kell mondanom, hogy ez a lopó (akár tökből van, akár bádogból, akár üvegből) olyan cső, melylyel bort szivnak a hordóból, ha csapra nem akarják ütni.

Ugyan ebből a czélból vittek magukkal Magyar Gábor és Pap Ferencz egy ilyen hévérnek nevezett lopót, a f. évi január 10-ikén este 7 óra tájban, midőn két kis üres bordóval elmentek Dömsödön a Varsányi Gábor bázi pinczejébe bort lopni, azzal a számítással, hogy a nagy hordóból kiszívják, a kis bordókba pedig beeresztgetik a bort a lopóval és aztán szépen elballagtatják a kis bordókat baza: egyiket Magyar Gáborhoz, másikat Pap Ferenczhez, megosztozván azon testvériesen, bolott igazság szerint Magyar Gábornak több jussa lett volna, mert a kis bordók az övéi voltak, csak kölcsön adta e nemes czélra (szerinte), a hévér pedig még nem is az övé volt, hanem úgy kérte kölcsön a szomszédtól és pedig éppen a szomszéd kis iskolás lánya vitte át neki, mert csak úgy kiáltott volt át a kerítésen:

— Hé! szomszéd! küldj át egy hévért! Athozza a kis lányod.

Át is vitte a kis leány a utközben jól megnézegette. Pedig mákülönbben is ismerte. (Elég sokszor szitt vele lőrét szüret után a kádból, mikor cziberét akartak főzni.)

Ez volt a Magyar Gábor veszte.

No, de hát menjünk sorba.

Magyar Gábor és Pap Ferencz is sorba mentek, azaz be egymásután a záratlan kis kapun, a Varsányi Gábor udvarába. Ob! Pap Ferencz jól tudta otta járását, annyira, hogy biztos volt abban, hová szokta akasztani Varsányi Gábor a pinceajtó kulcsát, az előszoba melyik szegletébe. Most azonban még keresni sem kellett,

mert már alkonyat előtt belopózott volt az előszobába s zsebre tette a pinczekulcsot. Szerencséje volt, hogy kötöt szokott viselni s most is elébe volt kötve egy hosszú, kék mellek kötő, (melyet letépnének előle az Alföldön) s épen a gyomra közepe felett ki is volt bimezve nevének két kezdő betűje: P. F. Hát biszen csűf-ság ugyan ilyen kötöt viselni, mely asszonynak mutatja a férfit, de most az egyszer hasznára vált Pap Ferencznek, mert csak így nem látszott ki nadrágja zsebéből az az idomtalan nagy pinczekulcs, mikor zsebre téve, távozott a báltól, a hová maga se tudja milyen ürügy alatt ment s alig tudta volna megmagyarázni, hogy mit keres ott, ha találkozott volna valakivel. De senkivel sem találkozott.

Csak este találkozott aztán Varsányi Gáborral, de olyan korom sötét volt, hogy nem ismerhették fel egymást. Ő csak a kezefogásáról érezte meg, hogy az, a ki az ő nyakát megmarkolta, mégis csak az a nagy, erős ember, a házigazda, a kivel nem ajánlatos kikötni annak, a ki ölesnél nem nagyobb, a d;jbirkózónál nem természetesebb s csak egy emberre való testi ereje van. (Mert hát erre a gazdára rá illik az, a mit egyszer a nyüvedi rektorról mondtak, hogy olyan erős bangja van, hogy ha Nyüvegen bemegy a tebenőiba és azt mondja a tehénnek: „Farta te!”, nemcsak Nyüveden, hanem a hozzá felőrányira eső Paptamásiban is minden teben elfartol).

A mint Magyar Gábor és Pap Ferencz a borlopáshoz mindenképen felkészülve, bementek a Varsányi Gábor udvarába: Pap Ferencz a már előbb ellopott kulccsal annak rendje és módja szerint kinyitotta a pinceajtót s a lopót és a két kis hordót magához véve, lement a pinczébe; Magyar Gábor pedig töltött és lövésre kész forgópisztolyal fennmaradt a pinceajtó előtt őrködni.

Pap Ferencz nyugodtan szivogatta a bort a lopóval s eresztgette be az egyik kis bordóba, (a mi t. i. szivás közben a saját torkán nem szaladt le). Lehetett már vagy 5—6 liter az egyik kis hordóban, a mikor neszt ballott felülről. Nyilott előbb az utcaajtó, azután az előszobaajtó. Varsányi Gábor érkezett baza.

Az volt aztán a baj, hogy Varsányi Gábor meg a pincze felől ballott valami zajt.

Pap Ferencz a zajra — hogy rajta ne csipjék a lopáson — a két kis bordót a vállára vette s szép csendesesen bújt fel a pinczéből.

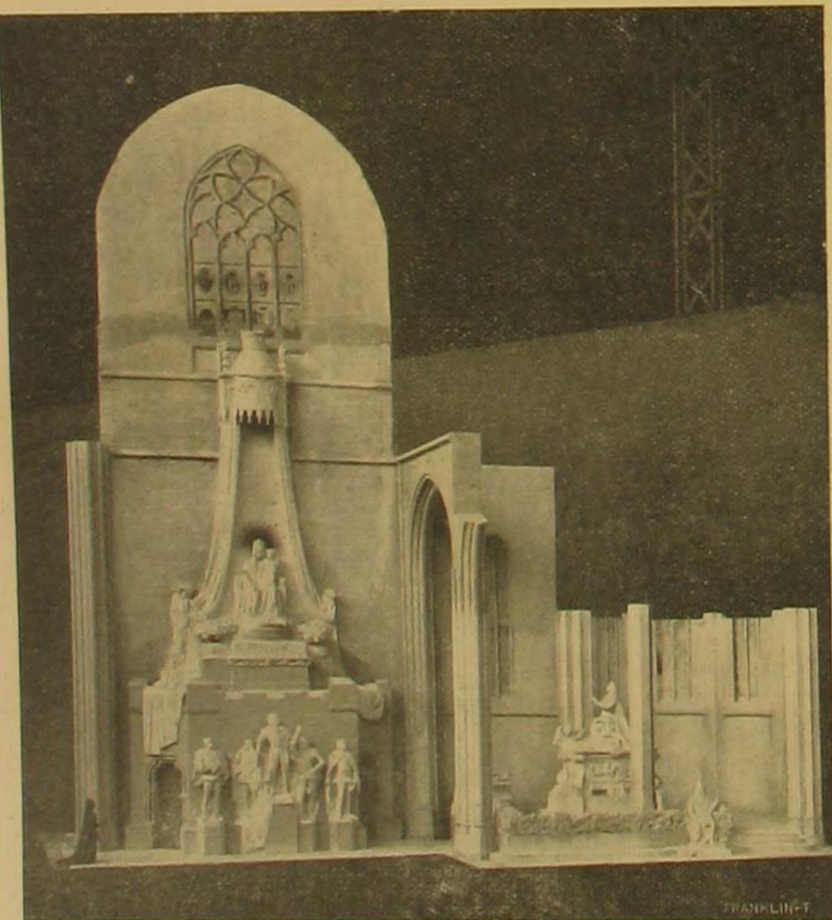
Ez idő alatt Varsányi Gábor a sötétben a pincze felé közeledve, valami mozgó feketeséget látott a fal mellett s megragadta a falhoz lapuló Magyar Gábor, de mielőtt szólhatott volna, azt látta, hogy egy kétpúpú tevéforma csudálatos fekete szörnyeteg emelkedik fel a pinczéből. Ez annyira meglepte és zavarba hozta, hogy a már megfogott alakot kezéből kibocsátotta, a ki a hosszú tornáczon elfutott és a szintén futásnak eredő szörnyeteg után vetette magát s csakhamar nyakon ragadta, a földből vágta s rátérdelt. Bezzeg eltűnt a két púp a szörnyetegről s a két kis bordó: egyik jobbra, másik balra gördült a hóban. Mert hát ez a szörnyeteg Pap Ferencz volt, a kit azonban nem ismert fel Varsányi Gábor, mert a mint nyakon kapta, Pap Ferencz arczul esett a hóba.

Habár meglehetősen benyomult is Pap Ferencz arca a hóba, mégis volt alkalma oda kiáltani társának, Magyar Gábornak: „Lőjj!”

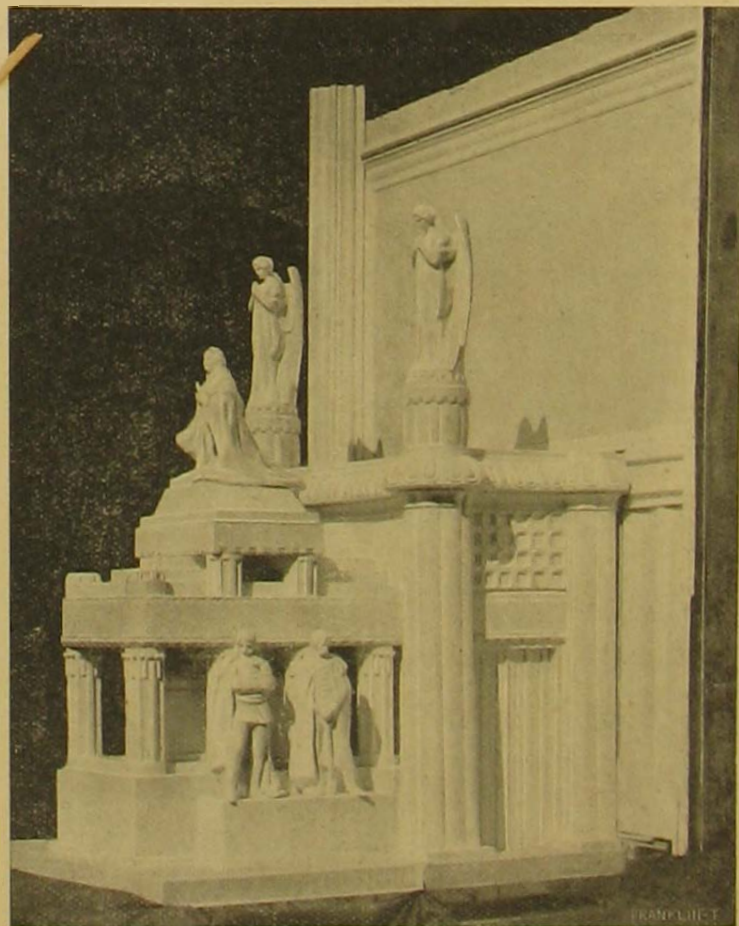
És Magyar Gábor — a ki a zárt folyosóról nem

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmarkosabb migraint és fejfájást simulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Strobl Alajos és Bobula János pályaterve. (Pályázaton kívül.)

Tóth István pályaterve.

A Rákóczi-siremlék pályatervei.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Számok a világ legnagyobb városáról.

Nincs még egyetlen községi hatóság a civilizált nyugaton, melynek akkora nagy működési tere, oly sokféle gazdasági, társadalmi, közigazgatási, kulturális feladata s az angol, valamint a művelt külföldi városokra hasonlító nagy befolyása lenne, mint a londoni községi hatóságnak.

A londoni municipális igazgatás 306 négyzetkilométeren, öt millió emberre terjed ki, vagyis több emberre, mint a mennyi nálunk a Duna-Tisza közen s a Tisza jobbpartján együttve lakik; míg a rendőrség hatásköre alá tartozó Greater London lakossága 7 millió 200,000. London községi igazgatása magában foglalja a régi kelta, majd latin eredetű London-Cityt, melynek területe egy angol négyzetörmérföld s lakosainak száma alig 27,000; továbbá a Cityn kívül keletkezett újabb nagyvárosokat, melyek az 1899. évi London Government Act értelmében a London County Council, vagy a London-grófság hatásköre alatt egyesültek.

Nagy-London összes közigazgatási hatóságainak — és ilyen közel 300 van — 1903. évi együttes kiadása 23,897,845 font sterling (573,548,280 korona) volt, ebből a folyó kiadások összege 17,748,641 font sterlingre (425,967,384 koronára) rugott; vagyis az összes kiadásból esett a londoni lakosságra fejtenként 5 font 5 shilling (126 korona) és a folyó kiadásból 3 font 18 shilling (93 korona 60 fillér).

A London County Council az alája rendelt községi hatóságoknak bankárja, ezért a London-grófsági tanács költsönkötelezettsége 1903-ban 57,626,000 és 1905-ben 72 millió font sterlinget (1728 millió koronát) tett; míg 1906-ban a grófság megadóztatható vagyona 43.5 millió font sterlingre (1044 millió koronára) rugott. London-grófság tanácsának évente 900,000 iskolás-gyermek tanításáról — 20,000 tanítóval — kell gondoskodnia a gyermekek tetemes részét az iskolában élelmezni s ruházattal ellátni is kénytelen.

A grófsági tanácsnak a londoni népesség túlszűfolt lakásai miatt tömérdek munkáslakást kell építenie; a községi kezelésben levő vízvezeték, villamos- és gázvilágítás, közuti vasut és omnibusz-vállalatok üzemét vezetnie; a naponta Londonba érkező egy millió ember és a tömérdek árusforgalmát lebonyolítani; a községi vásárcsarnokok révén a lakosság élelmezéséről gondoskodnia.

Mindezeken kívül az utak, utcák, csatornák, hidak, kikötők, rakodópartok építése, parkok, nyílt terek, — melyekből több van Londonban akkora, mint Budapest I—II—III. kerületének területe — továbbá másfél ezret meghaladó különféle kórházak, vágóhidak, sokféle középületek, színházak, valamint a nagyszámú könyvtárak, olvasótermek fentartása, az emberi egészségügy szigorú gondozása, az e célra szolgáló intézmények vezetése, fejlesztése szintén feladata és kötelessége a tanácsnak.

Londonban minden negyedik ember dologházban vagy kórházban, esetleg tébolydában hal meg. És Charles Booth bebató vizsgálata szerint, a lakosság 31 százalékának, vagyis ez egyetlen városban 1,400,000 embernek beti keresete a családjáéval együtt nem baladja meg a

tudott elmenekülni s ismét közelükbe ment, hogy az utca-ajtót elérhesse — erre a biztatásra lőtt is a czimborája védelmére, meg pedig nem is egyszer, hanem háromszor. A második lövés Varsányi Gábor oldalát találta s rajta 20 napon túl gyógyuló sérelmet ejtett.

A lövések és a kapott sérelem zavarba hozta Varsányi Gábort, elbocsátotta Pap Ferenczet s ez és a társa, Magyar Gábor, elmenekültek.

Varsányi Gábor nem ismerte meg egyiket sem s nem tudta megnevezni a tetteseket, midőn az esetet feljelentette Bányai Albert csendőrmesternek.

(Nem kértem reá engedelmet Bányai Albert őrmestertől, hogy nevét kitehessen, de én csak egy nyilvános esküdtzéki tárgyalás adatait ismertetem s így feljogosítottnak érzem magamat az ő beleegyezése nélkül is, hogy a történeti hűség kedvéért a többi nevek közt az övét is felemlítsem, annnyival is inkább, mert hiszen az ő találékonyágának lehet köszönni a tettesek felderítését, hogy egy egészen újazerű módon jött reá a dolog nyitjára.)

Ismeretlenek voltak tehát a tettesek. De ott maradt a két kis bordó és a pinczében a lopó, vagy hévér.

A bűnjeleknek nem szokott gazdája akadni. Nem akadt a két kis hordónak sem, melyen nem volt ismerető vagy utbaigazító jel. Azt sem sejtették, hogy a lopó kié.

A szorgos nyomozás végre kiderítette, hogy az egyik tettes a lopásért már előzőleg kétszer büntetett Pap Ferencz. Ő maga beismerte a lopást, de társáról egyáltalában semmi felvilágosítást nem akart adni és nem is adott. Tagadta, hogy a lopót vagy hévért s annak tulajdonosát ismerné.

Bányai Albert őrmesternek ekkor egy ötlet villant meg az eszében. Fogta a lopót és elment vele egyenesen az iskolába. Ott a gyermekek előtt felmutatván a lopót, azt kérdezte:

— Kie é a lopó?

— Nem lopó az, hanem hévér — mondá egy kis lány, felállva a padban — és a miénk, csakhogy tegnap átvittem volt a kovácshoz, Magyar Gábor bátyámhoz, mert az övé üvegből volt osztán eltört, azért tőlünk kérte kölcsön.

Bányai Albert őrmester sem szólott többet, hanem ment Pap Ferenczhez, megmondá neki a történeteket s ez látván, hogy így már kiderült minden, bevallotta, hogy Magyar Gábor volt csakugyan a társa.

A kis iskolás lány szülői megerősítették a kis lány előadását, hogy a hévért előtte való napon Magyar Gábor kérte el tőlük.

Ezen kézzelfogható bizonyíték elől már Magyar Gábor is hiába kísérelte meg a kitérést.

Megmondjam a végeredményt is?

Magyar Gábort és Pap Ferenczet szándékos emberölés kísérlete és lopás büntette miatt állították esküdtzések elé. De az esküdttek nem látták fennforogni az ölési szándékot, hanem csak a súlyos testi sértés büntetést és lopás büntetést s Magyar Gábort súlyos testi sértés büntetésben mint tettest és a lopás büntetésben mint bűnrészeset, Pap Ferenczet pedig a súlyos testi sértés büntetésben mint felbujtót és a lopás büntetésben mint tettest mondták ki bűnösnek: s ezen az alapon az esküdtbírság vádlottakat kettő-kettő (2—2) évi börtönrre ítélte.

Igy vezetett nyomra az áruló lopó az iskolában.

A magyar királyi csendőrség salvo ügyelmébe!

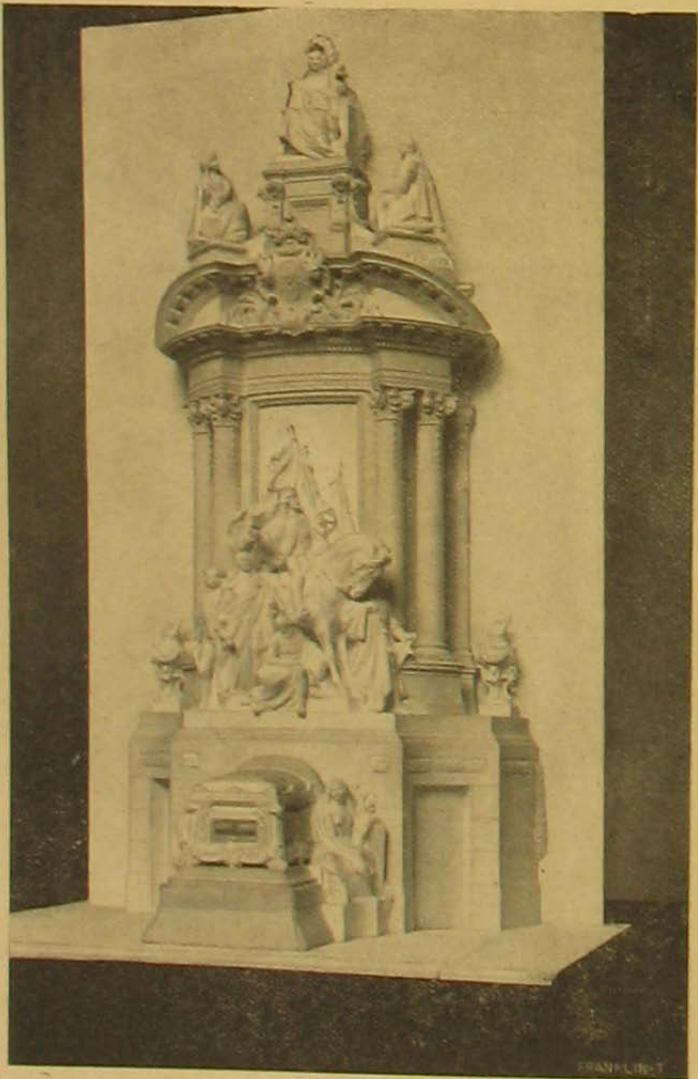
Minden csendőr, ki órákat, gramofont, vagy bármily más eszközöket akar vásárolni, nélm következőkép beszeresethet: 40 kor.-ig havi 4—5 kor., 60 kor.-ig havi 5—6 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyenként számít. Az óráknál 10 évi jótállás, feltétlen üzemiégné kiszolgálás. — 3 gramofon kitűnő kivitelű, 20 darabbal, 10 nagy duple lemezzel, 100 lemezzel, portonentesse 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szivesen hátrajörök, miután évi kérélykgyan van. Kérem árgyázhat

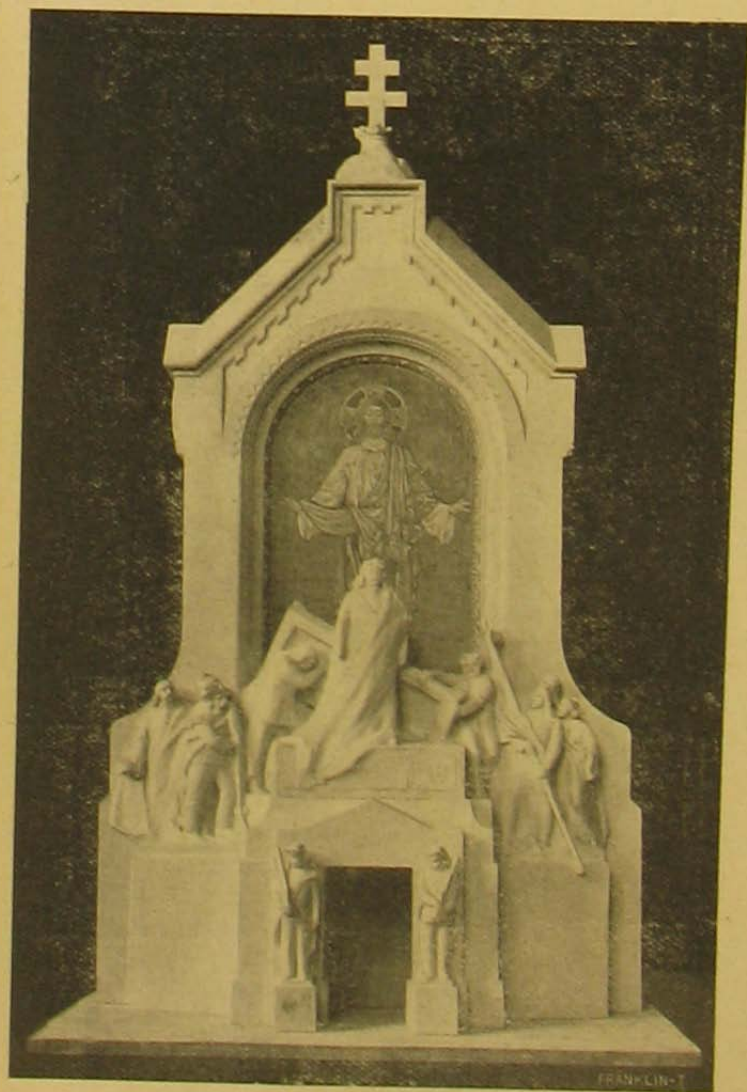
Brucker Győző Nándor és Tsa

magyar művés és műöltvő

Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

Róna József és Bobula János pályaterve.

Istók János pályaterve.

A Rákóczi-síremlék pályaterve.

25 koronát s e miatt a gyakori munkanélküliség, betegség, állandó nélkülözés kínzó állapotában élnek. A londoni dologházaknak, fogházaknak annyi állandó bennlakója van évente, mint Szeged egész lakossága; erről a százezer emberről s az időnkint előálló tömeges munkanélküliekről szintén a londoni közigazgatási hatóság kénytelen gondoskodni.

Az itt el nem sorolható sokféle batósági föladatok teljesítésére kivett községi adó 1906—1907-ben fejenként 2 shilling 9/4 pennyre (3 korona 32 fillérre) rugott egész Londonban, a Cityt is beleértve; ebből 1 shilling 7 penny (1 korona 90 fillér) csupán iskolaköltségre esett. London nemcsak nem fukarkodik, de példát adott a világnak arra, miként kötelessége a hatóságnak a lakosság közművelődéséről: iskolák, közkönyvtárak, olvasótermek száza, a továbbképző szakelőadások ezrei, tizezrei által gondoskodni.

KÉPEINKHEZ.

A Rákóczi-siremlék pályatervei.

A nagy fejedelem és társai hamvainak hazahozatala után felmerült az az eszme, hogy a fejedelemnek, mint Magyarország egyik legnagyobb történeti alakjának, a kassai székesegyházban nyugvó hamvait az ország és a fejedelem tekintélyéhez méltó siremlékekkel kell megjelölni.

Miután pedig maga a székesegyház is bazánk egyik legrégebb és legrégebb műemléke és mivel a siremlék hová építése felett batározni hivatott m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium annak helyéül eme székesegyház északi kapuja feletti falterület kijelölése mellett kikötötte, hogy a siremlék a Rákóczi-kor s stílusához képest csak barokk lehet, bár szobrászművészeink legjobbjai versenyeztek a siremlék tervére kitűzött pályadíj elnyeréséért, mégis már másodszer maradt eredménytelen az erre hirdetett pályázat. És ez értbető is. Mert a kassai székesegyház francia gótikus stílusú épület lévén, a barokkstílt igen nehez ezzel úgy összeegyeztetni, hogy a művészi kiképzés a megjelölt falterületre nyomást ne gyakoroljon, a kapun át való közlekedés pedig a siremlék hangulatát ne zavarja.

S daczára, hogy pályázó szobrászaink most e második pályázaton is — mint az a jelen számunkban közölt képeken látható — szebbnél-szebb pályamunkákkal jelentek meg, a pályabíróság egyik tervet sem találta a kivitelre alkalmasnak; azonban elismerte és méltányolta a pályázó szobrászművészek törekvését és zsenialitását s közülök négyét: a Holló-Györgyi-, a Fűredi-Körösfői-Kriesch-Lechner-, a Tóth István- és a Róna Bobula-féle terveket díjjal tüntette ki, hogy a művészeket erkölcsileg és anyagilag is megjutalmazza.

A díjazott és az azonkívüli más pályaművek is Budapesten a városligeti Iparcsarnokban vannak kiállítva. Az eddig kialakult véleményekből úgy látszik, hogy vagy az egész magyar szobrászművészgárda útján megvalósítani szándékolt Strobl Bobula-féle versenyen kívül álló terv kerül kivitelre vagy még egy újabb pályázatot hirdetnek. Addig is a nagy fejedelem siremléke, minden nemes művészi hecsvány ellenére, méltó emlékek nélkül marad.

HIREK.

Házasság. Lóza Jenő főhadnagy, az I. sz. csendőrküldeti parancsnokság segédtszjtje, 1909 november hó 3-án, Csüdötelnén, Gáspár Emma úrhölgygel házasságot kötött.

Lopás. Az ugocsa megyei Batares községben november 21-én virradóra a község adópénztárából eddig ismeretlen tettesek 1800 korona készpénzt elloptak. A tettesek utáni nyomozás folyamatban van.

Megtámadott járőr. A pozsony megyei Gajár községben Magyar Domokos és Szórád Rezső csendőrökből állott gajári őrsbeli járőr, Kreck István gajári lakos és három társa, november 21-én, este kilencz órakor a község nyílt utcáján oroszva megtámadták és a járőrre két lövést tettek. A megtámadott járőr tagjai a támadók ellen három-három lövést intéztek, sérülés azonban egyik részről sem történt. Támadók ellen a megtörtént intézkedések megtörténtek.

Elgázolás. A budapest-tóvisi vonalon közlekedő 608. számú személyvonat november 25-én délután, az alvinezi határban, a vasuti síneken haladó Bárbura Mária csorai lakost elütve, agyongázolta. Az elgázolásról nyomban értesített alvinezi őrs Siklodi András ez. őrsvezető és Bíró Győző próbacsendőrből állott járőr vezényelte a helyszínére. Járőr utközben arról értesült, hogy több csorai lakos az elgázolásért a vasuti őrt okozva, azt megtámadta, eufogva, hogy a fanatizált tömeggel szemben a megtámadott őrt mielőbb védelmükbe vebessék, a járőr futólépésben igyekezett a helyszínére jutni, miközben a pályatestre érve Siklodi ez. őrsvezető azon eleszott és hal térdén ficzamadást szenvedett. A tömeg a járőr láttára támadó szándékával felhagyva szétoszlott. Siklodi ez. őrsvezető pedig az őrsre szállítottván, orvosi kezelés alá vétetett.

Megtámadott csendőr. Grosz János zóni őrsbeli csendőr, november 21-én, este kilencz órakor, a báromszék megyei Uzonban Kilyéni Ferencz ottani lakos által megtámadtatott, mely alkalommal a csendőr, támadója ellen, két eredménytelen lövést tett.

Ellenszegülések. Hottlinger József őrsvezető, november 23-án, délután, a tolna megyei Felsőmegeyesen Bücs József ellenszegülő ellen, annak súlyos sérülésével végződő szuronyfegyvert, míg Bednárk István csendőr, november 20-án éjjel 1/2 órakor, az esztergom megyei Párkány községben, a neki ellenszegülő Német Imre ottani lakos ellen, könnyű sérüléssel végződő szuronyfegyvert használt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy különös egyesület. A londoni társaskörök száma egy furcsa klubbal szaporodott: a „Számozottak klubja”-val. Ebben a klubban a tagokat nem a nevük szerint igitják be, hanem számozzák őket és pedig 0-tól 300-ig, összesen ugyanis 300 tagja lesz a klubnak. A különös klub elnöke lesz a 0; a többi tag pedig sorrend szerint viseli a többi számot. Minden tag kap egy kapukulcsot, ellátva tagságának a számával és magányt magának ajtót, a kulcsot pedig a klubban való tartózkodásának ideje alatt a gomblyukában viseli. —

Csúsz, köszvény, reuma
ideges fejfájás, hűlés,
ideghaj, mindennemű
csontbántalmak ellen
kifejező hatásnak bi-
zonyult szer

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezekenre menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kiváló hatású van. Valódi csak nálam kapható.
Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 35 f. postaköltség
beküldése után vagy után-
vétel küldve

Szenthe Lajos gyógyszer.
Budapest, Damjanich-utca 2.

A tag a klubhelyiségbe való belépése után az előcsarnokban megnyomja az ő számát viselő gombot, a mely működésbe hozza a világítást az illető tag helyéhez vezető lépcsőn, a neki fentartott helyig és asztalig. Főesajátossága a klubnak, hogy a tagokat nem a nevük, hanem a számjuk szerint nevezik meg, s hogy ki vannak zárva a látható pinczerek és szolgák. Ha a «számok» enni vagy inni akarnak, felírják egy papírlapra, s egy csőposta segítségével eljuttatják abba a helyiségbe, a hol a szakácsok, s a pinczerek vannak, a kik a megrendelt ételt és italt automatikus uton juttatják el az illetőhöz. A klubnak körülbelül 200 tagja a művész világból került ki, s meg van tiltva, hogy egymással a bivatásuk körébe végő dolgokról beszélgessenek. A ki ilyesmit megkoczkáztat, büntetést fizet, valamint öt shillinget fizet az is, a ki a klub ajtaját nyitva felejtí. A londoni lapok kigunyolják az új klubot, s azt írják, hogy ilyen számozott klub már sok van Angliában — a feyebáczokban, a melyekben a tagok szintén számozva vannak.

Eszkimó újság. Az eszkimóknak is van már lapjuk. Az újság hónaponta egyszer jelenik meg eszkimó nyelven Godthaabban, Grönládon és a címé: Katoriknik. A szerkesztője Möller evangélikus lelkész, ő egyszerűen a kiadó is, ő rajzolja a képeket, megírja az egész újságot, ki is nyomtatja, sőt ő maga hordja szét és szedi be az előfizetési díjat. Az előfizetési díj kezelése egyébként nem olyan egyszerű, mint nálunk, mert az újságnak negyedévenként egy buvárcácsa és egész évre egy fóka az ára.

Betegségek férfiaknál és nőknél. Berlinben pár nappal ezelőtt Hirschfeld tanár érdekes felolvasást tartott arról a kérdéscről, hogy milyen a betegség lefolyása a férfínél és milyen a nőnél. Az előadó tudós azt magyarázta, hogy más-más ellentállást tanúsít a nő és a férfi az egyes betegségekkel szemben. Általában a nő két esztendőig tovább él, mint a férfi s ezzel összehangban van az a körülmény, hogy sok betegségnek a nőnél enyhébb lefolyása van, mint a férfínél. Így például a cukorbetegség a nőknél, természetesen az éltehebbeknél, mindig enyhébb alakban lép föl, mint a férfiaknál s a mostanság oly sokszor emlegetett vakbélgyulladás sem bántja annyira a nőt, mint a férfit. A cukorbetegség enyhébb lefolyását a nő annak köszönheti, hogy anyagszükségelete csekélyebb és így sokkal könnyebben alkalmazkodhatik egy szigorúbb étrendhez, mint a férfi, a kinek nagyobb a hajlandósága az alkoholizmusra és így, inkább ki van téve a komplikáczióknak, főleg a cukorégésnek. Az előadás után vita keletkezett és Meyer György tanár rámutatott ennek során a statisztika által igazolt tényre, hogy a rákbetegségnek több nő, mint férfi áldozata van. Végül azzal érvelt, hogy a betegség a nőnél rendszerint azért enyhébb lefolyást, mert a férfi életmódja és napi munkája kedvezőtlenül befolyásolja azt.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kérésiratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, lényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha akérdés általános és fontosabb jelen-

tőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézőkördéseknek előre vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

R. B. csendőr Gygy. Ha üresedés lesz és Önnél alkalmasabb jelentkező nem áll rendelkezésre.

G. M. ny. őrm. Nagybánhegyes. Még nem lettek eladva.

Mosó, Várnay czóg útján.

K. P. Szajol. 1. Igen. 2. Világosabban tegye fel a kérdést.

F. J. csendőr Székelykocsárd és N. J. csendőr. Csak előírás szerinti viselhető.

Sárközi. 1. Mindenek előtt tudnunk kellene, hogy a közadakozásból vett zászló «kegyes» czélt szolgált-e vagy sem? Első esetben a lopás a btkv. 336. §. 1. pontja szerint minősítendő, második esetben pedig érték szerint minősülő lopás furrog fenn. 2. A tetetében a siron elhelyezett virágok nem tokinthetők a holtak emlékére rendelt tárgyaknak. 3. A btkv. 336. 2. pontjába ütköző lopás büntetve.

Jó szándék. Kérelmének nem teletünk elöget.

Sz. T. őrm. 1. Irja meg nekünk, hogy az illetőnek mennyi zsoldja és pótdíja volt és hogy a tényleges, avagy nyugállományban nöült-e meg; mert e nélkül nem tudhatjuk, az özevegnek van-e egyáltalán s mennyi nyugdíjra igénye? 2. Úgy tudjuk, hogy zöld zsinórzata van, de ha mást visel is, azzal se törődjék. Ha neki úgy tetszik, viselheti.

K. csendőr. Három évre.

Cs. őrsvezető. Szolg. úton kell a kérvényt bonyújtani azon igazgatóságához, a hova kineveztetését óhajtja. Ha van igényjogosultsági igazolványa, akkor annak hitelesített másolata csatolandó.

D. P. őrmester. Előre megmondani nem lehet; minősítőnyétől függ.

Zenta. Ha még nem fogyott el, akkor Kolumen D. és Társa czégnél Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

Vilaszin. Ily természetű kérdéseket válasz nélkül hagyunk.

G. S. A vonatkozó törvényezikk minden órsón meg van olvassa el.

Cs. J. Nagyszőlős. Büntetett képez.

Érdeklődő. «Őrsvezető úr»-nak szólítandók.

Csilczeredai őrs. 1. A pótlék intézkedik; ott benn van az is, hogy miért? 2. Azt az illem is már megköveteli.

K. F. csendőr Szolyom. Lényegileg nincs köztük különbség. 159. A folyó évben.

Itégi előfizető. 1. Igen. 2. Az hivatalból (szárnyparancsnokság részéről) lesz felszerelve. 3. Igen. 4. Szerv. utasításban benne van. 5. Nincs kizárva.

Boldogtalan. Ha érdemes reá, engedélyezve lesz. Adja be kérvényét.

K. M. cz. őrsv. Gyarmut. Minden valószínűség szerint be lett már töltve. Máskor pályázati kérvényéhez ne csatolja az eredeti igényjogosultsági igazolványt, hanem annak hitelesített másolatát.

B. Gy. őrsv. Lontó. Azért, mert ezredes korában huszár ezredparancsnok volt.

Nagy völgy. Szolgálati ügy, kérjük ki tisztí előjárójuk döntését és ahhoz alkalmazkodjanak.

Sz. S. őrmester Királyhegyfalja. Logezélszerűbb, ha alkalomadtán egy állomásfőnököt kérdez meg; nézetünk szerint igen. A mennyiben igényjogosultsági igazolvány alapján vennék át, úgy a szükséges utánfizetés a b. ü.-i társzából fedoztetik s itt eltöltött éveit ott is beszámíttatnak.

V. M. tudnivalgyó. A vonatkozó okirat miny is közjegyző által állíttatik ki; bizza reá, tudja az, mit kell belevonni. E helyütt annak hozzávetőleges szövegét közölni szükségesnek

nem tartjuk. Erről különben is elődjéről jelentést kell tenni.

Telek es. cz. örsv. 1. A felmerülő költségek a javadalmas terhére számolandók el. 2. A közgazdálkodástól.

P. J. 1. A műtétől függ, hogy mely módot alkalmazzuk. 2. Szívtelenséget.

G. J. örsv. 1. A btkv. 105. §-ába ütköző büntetett; egyebekben a Szolg. ut. 117. §-a mérvadás. 2. Olvasa el f. évi 48. számunkban *Többször* adott válaszukat.

1919. Nagyon is érdemes lesz. Bármely tünitő megmondja.

Sorsjegyekről. Batai örsv., Széle örsv., Lukács örsv., Fekete örsv., Nagy Dénes csendőr, Podnavar csendőr, Rácz örsvezető, Sipos csendőr és N. L. Sorsjegyeik nem nyertek.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Számtalány.

Egy menyecske libákat hajtott ki a rétre,
Egy kettő előtt ment nagy begyosen
Egy mag kettő között jobbra-balra lépve, bámul,
Egy más kettő után sétálgat leghátul.
Hány libát hajtott a menyecske a rétre?

Betűtalány.

mű mű mü k k k

Megfejtési határidő: 1909 december 19.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegy lesz kiosorolva.

Lapunk f. évi 47. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: *Ásten, a kil meg akar verni, esztét veszi el.* — Verstalány: *Ügyész.* — Betűtalány: *Körhadt faheresztek.*

Helyes megfejtették: Stetteli csendőr Lőcső, Rozgony örm. Vámosgyörk, kézdivásárhelyi örs. Horváth József örm. Fonyóú, Pécsi Lajos csendőr Lőgerpatony, Horváth Mátyas csendőr Fejéyháza, Bodonyi Gábor törzsőrmester Zilah, Erdős Lajos cz. örsv. Oraviczubánya, Biéla Mózes örsv. Alsólendva, Rózsa I. cs. Vezseny, Pál J. cs. Zsámbok, máriavárosi örs. Lázár Alajos örsv. és Szalay D. cs. Perlak, Csáthi Lajos örsv. Tornalja.

A kiosorolt Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegyet Stetteli csendőrnek Lőcsőre elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

Örsáthelyezés.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület brassói szárnyúinak bodolói örsé, 1909 november 8-án, Keresztvárra helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Nyugállományba helyeztetett:

Gerold Gergely m. kir. II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján mint *»rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálataira is alkalmatlan».*

Választott lakhelye: Lipik.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Vass István járásörmester, Tamás János cz. örsvezető II-od altiszt és Kosztea György csendőr, egy balázattelki tolvajszövetkezet által az 1906—1908. évek folyamán különböző országos vásárokon elkövetett lopások tetteseinek hosszas nyomozás során eszközölt kiderítése, elfogása és a bíróságnak való átadásáért.

Székelyhidi János cz. örmester, 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt örsparancsnoki és segédoktatói minőségben kifejtett igen buzgó és eredményes működéséért, valamint mindenkor jó magaviselete és teljes megbízhatóságáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Cziklédi Imre cz. örsvezető II ord altiszt, Kapacz József volt csendőr cz. örsvezető, Pozsonyi János, Venter Demeter, Negra András és

Bokis János csendőrök, mert egy balázattelki tolvajszövetkezet által az 1906—1908. évek folyamán elkövetett vásári lopások tetteseinek kiderítésében és elfogásában határozottan közreműködtek.

Előléptettek:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

1909 július 1-étől számítandó ranggal:

Csillag Arthur, továbbá

1909 november 20-ával:

Vidóczi G. János, Németh Ede, Ebert Kálmán, Szeras

Van szorosan zárt fejtörő felhívás győzteseként a következő kértalányokra.
Herczegné-krém a legjobb kéz- és arcfinomító kendős pár napi használat után csipő, majonli, pórsenecet elmulaszt. A barna arcbőrt hófehérré teszi. Egy doboz ára 1 K. Herczegné-szappan. Isen finom illatú teljesen ártalmatlan szappan. 1 db ára 10 fillér. Herczegné fogviz. 1 db teljesem zamatos száj- és fogviz. pár csopet véve egy pohár vizre, a száj és fogak egyszóval nélkülözhetetlen. Egy üveg ára 70 fillér. Herczegné kezfinomító folyadék. 3 nap alatt a legdurvább kezet is puhává, báronyalmává teszi, a telcsopozott kezét 1-2 szori bekentés után meggyógyítja. 1 üveg ára 60 fillér. Haj- és bajuszfestő folyadék. Egy teljesen biztos szar ósz haj-, bajusz-, vagy szakál-festés. A megfestett haj vagy bajusz a legérsebb mosásra sem változtatja színét. Egy adag 2 üveg ára 4 K. Cocain fog-

csoppek. A leghevesebb fogfájást azonnal megszünteti. 1 üveg ára 70 f. Fagybalzsam. Egy pársoni bekenés a legfájdalmasabb fagydegánatokat is elmulasztja. 1 üveg ára 1 K. Csoda mell- és tüdő-tea. Köhögés, rekedtség, nehéz légzés stb. ellen. Ugy feloldók, mint gromnakének igen ajánlható. 1 doboz ára 20 f. Tűzkezelő társas. Biztos határu szar tyakstem és bőrkeményedés ellen, alkalmazása igen kényelmes, mert nem bántja a bőrt. 1 doboz ára 30 fillér. Szabad-sághalma szesz, a leghevesebb szagulatokat is azonnal megszünteti. — Össze-állás hasznos a Műszakihoz. 1 üveg ára 70 fillér. Szabad-ság migrén-pasztilla. Biztos határu szar fejfájás ellen, azonnal megszüntet társas fésdalmat. a. m. fog, száj, darák vagy láb hasogatást. 1 üveg ára 20 aró 1 kor. 20 fill.

ESZTEGÁR BÉLA. Szabad-ság! Gyógyszerháza, Bpest, VI., Hungária-ut 57.

János, Kosztin Márton és Lukács József őrsvezetők, *cz. őrmesterekké.*

1909. évi november 1-ével:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Biró István, Holtzmann István, Öcsödi Gábor, Berta József és Czigler László; továbbá

1909. évi november 16-ával:

a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Bongár József, Szabó József, Péter Péter, Katona Miklós és Kosinszky Kristóf czimzetes őrsvezetők, *őrsvezetőkkel.*

Az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

1909 november 16-ával:

Fábián József, Varga Károly, Barabás Ferencz, Rusz János, Kolcsár Lajos, Szabó József, Tófalvi Sámuel, Ungvári Ferencz, Csörgő Péter, Lukács Mihály, Vajda György, Balázs László, Miszti Mihály, Besenyei Sámuel, Hesdeczán Jakab, Balla Sándor, Huszár Győző, Szakáli Gábor, Jeszenszki András, Lugosán István, Bugyi István, Debreczeni Károly, Kardos Géza, Bács János Szőke Dénea, Krecsun Demeter, Bokis Simon, Mezei Mihály és Barabás Sándor;

1909 november 1-ével:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Márk Mihály, S. Nagy József, Szabó Imre II., Hasur István, Hajdu József, Bródi István, Köntös Pál, Kuzmics Péter, Csánádi István, Kiss József III., Kenderesi Bernát, Székelyhidi Géza, Danka András, Szabó Miklós és Kocsán Gergely;

1909 november 13-ával:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Kobár István csendőrök, *csendőr czimzetes őrsvezetőkkel.*

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel ellátottak:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Béres Gusztáv törzsőrmester 1909. évi november hó 5-én.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátottak:

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Székely László cz. őrmester 1909 november hó 4-én, Tájai Sándor csendőr czimz. őrsvezető 1909 november 6-án és Szabó Mihály czimzetes őrmester 1909 november 15-én.

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Lebel Ádám cz. őrmester 1909 november hó 5-én, Pálosi István és Nyerges Bognár György csendőr cz. őrsvezetők 1909 november 12-én, Ottó Sándor ozimz.

őrmester 1909 november 16-án, Berta József őrsvezető 1909 november 18-án, Nagy Pál cz. őrsvezető 1909 november 26-án, Saigi Mihály csendőr cz. őrsvezető 1909 október hó 27-én és Gémesi Márton cz. őrmester 1909 október 28-án.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Lengyel Elek cz. őrsvezető 1909 október hó 6-án, Costinás Simon csendőr cz. őrsvezető 1909 október hó 7-én, Homoki József cz. őrsvezető 1909 november 1-én, Szabó Imre cz. őrmester 1909 november 4-én, Rednik Péter csendőr cz. őrsvezető 1909 november 17-én, Biró József cz. őrsvezető 1909 november 19-én, Dósa István cz. őrsvezető 1909 november 24-én és Mandrik Gyula cz. őrmester 1909 november 30-án.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Törő Sándor őrmester 1909 november 3-án, Szabó Géza csendőr cz. őrsvezető 1909 november hó 13-án, Simánszki Ádám cz. őrmester 1909 november 15-én és Pass János csendőr cz. őrsvezető 1909. évi november hó 16-án.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Fehér Lajos csendőr cz. őrsvezető 1909 november hó 5-én, Pap Tyra János csendőr cz. őrsvezető és Demeter Simon csendőr cz. őrsvezető 1909 november 13-án, végül

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Czinder János cz. őrsvezető 1909 november 9-én és Kozák János czimzetes őrmester 1909. évi november hó 16-án.

Járőrvezetői jelvényvel ellátottak:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Biró Zeigmond, Fülöp Vas Mihály, Szatmári Ilyés, Sántus Gergely, Pakot Lázár, Szőcs Mihály, Elekes József, Boja Ferencz, Benkő András, Máté Lajos, Duzsárdi János, Horváth János, Hanis Ilyés, Zauberer Neheme, Czilea János, Gál János, Barabás Ignác, Silye József, Szántó József, Muntyán László, Török János és Rád Tivadar csendőrök.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Tóth József, Paruczki István, Koroni József, Benkő Ferencz, Geréb József, Balog István József, Várad János, Kiss Pál IV., Horváth György I., Kadarkuti János, Muczi István, Bánfi Sámuel, Boldog Bálint és Erdős Imre csendőrök.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Igy. Bodó Ádám, Benkő Gyula, Bodnár János, György Kosztik Pál, Campián Vazul, Tamás János, Bódi Lajos, Szász Ferencz és Hagymási Mátyás csendőrök.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Bardiovszky Ferencz, Csatári Vendel, Pécsi Lajos, Tolnay Sándor, Szőke Ignác, Filák József, Kovács László, Turcsányi János, Kokavecz Lajos, Farkas Lajos, Mikulics Mihály, Vnucskó Vincze, Ocskó Mihály, Csekő József, Hrotek Mihály, Farkas György II., Stegmann Károly, Páros Károly, Kozma Dávid, Heit József, Ká-

dár György, Csukovics János, Nyers Ernő, Meluska István, Végh Miklós, Csitneki Károly, Alaxin Simon és Torma János csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Kerekes István csendőr cz. őrsvezető, Szikora István őrsvezető, Rejkó József cz. őrmester és Szilágyi Lajos csendőr cz. őrsvezető 3—3, Szinicz Ferencz járásörmester, Fazi György csendőr cz. őrsvezető, Takács Pál csendőr czimzetes őrsvezető, Gál Ignác járásörmester, Szücs Balázs őrsvezető, Viski Gyula csendőr czimzetes őrsvezető, Bartos Márton őrsvezető, Farkas Bálint csendőr cz. őrsvezető és Körmendi Elek őrsvezető pedig 1—1 darab 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Albon Kornél csendőr cz. őrsvezető vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi október hó 27-én 129,043/VI-a szám alatt kelt engedélye alapján „Kálmán”-ra változtatta.

Rakoltia Sándor csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi október hó 21-én kelt 128,109/VI-a. számú engedélye alapján „Rákóczi”-ra változtatta.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Hrdlicska Mihály csendőr cz. őrsvezető vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi október hó 13-án 126,583/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Békési”-re változtatta.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Salló Sándor próbacsendőr czimz. őrsvezető vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 október hó

27-én 136,865/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Szirmai”-ra változtatta.

Blegye Gergely csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 október 11-én 117,569/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Balázs”-ra változtatta.

Vukszanovics Pál próbacsendőr cz. őrsvezető vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 október 9-én, 112.112/VI-a szám alatt kelt engedélye alapján „Vadász”-ra változtatta.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Kuklis György próbacsendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 október hó 11-én kelt 119,863/VI-a. számú engedélye alapján „Kerepesi”-re változtatta.

Farbula Ferencz csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 október hó 11-én 117,567/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Fenyvesi”-re változtatta.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a gyulafehérvári kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi december hó 19-ig.

Egy irodasegédtségi állás a m. kir. dohányjövődéki központi igazgatóságnál (Budapest). Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 800 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a közp. igazgatósághoz 1909. évi december hó 15-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a segesvári járásnál (Nagy-Küküllő vármegye). Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 240 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények a Nagy-Küküllő vármegye alispánjához 1909. évi decz. hó 20-ig.

Nagy tévedés azt hinni, hogy a poloskák petéikkel ki nem iktatók. Míg a Löcherer-féle Cimexin poloskairtóval történtek próbák, bebizonyult, hogy a Cimexin nemcsak az élő poloskákat öli meg, de a petéit a Cimexin hatása folytán nyomban kiszáradnak s többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít, foltot nem hagy. Próbaúveg fecskendővel 1 kor., Nagy úveg 2,40 áll. Ahol nem kapható, oda küld Löcherer-Gyula gyógyszerész Bártfa.

„Romiletti”

::: BIZTONSÁGI ÖNBOROTVÁLÓ KÉSZÜLÉK. :::

Csendőröknek és hadseregnek 10% engedmény.

Sőülés kizárva. Fertőzéstől megóv. Egyszerű kezelés. 2 percz alatt megborotválkozhat minden gyakorlat nélkül vonaton, kocsin, éjjel, nappal.

KENNEDI J.

Budapest, VI.,
Andrássy-ut 50

6 pengével, 12 éllel

Ára 21 korona.

3 koronás havi részletekben is törleszhető.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

::: Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. :::

Jövő évre szóló fali és előjegyzési naptáraink megjelentek, azokat minden rendelőknek díjtalanul fogjuk megküldeni a rendelések beérkezése sorrendjében.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A gyakorlati nyomozás tanítása a továbbképző tanfolyamban.

Irtta: *Soltész Imre* csendőrfőhadnagy.

Midőn a továbbképzőtanfolyam létesítésének terve megszületett, azon cél vezérelte az intéző köröket, hogy járőrvezetőink szellemi látköre oly ismeretekkel bővítettessék, melyek a mai modern kor gonosztevőivel szemben felveendő harcához szükségesek.

Minél jobban halad a világ, annál nagyobb furfanggal dolgoznak a gonosztevők, úgy hogy leleplezésükre sikerrel csak azon rendörközveg vállalkozhatik, a ki furfangjaikat, fogásaikat és szokásaikat ismeri.

Különösen szükségük van ezen tudásra a városi csendőröknek, a kiknek működési területén a gonosztevők leleményesebbek és furfangosabbak, mint a vidékiek, de mert a városiak olykor a vidékre is elkalandoznak, s mert idővel a vidéki is ellesi a városiak mesteriségét, a községekben szolgálatot teljesítő csendőröknek sem árt ezen ismereteket elsajátítani.

A most létesített továbbképző tanfolyamban már folyik is e téren a kiképzés s hogy sikerrel, azt már az eddig elért eredményből is következtetni lehet.

A ballgatók bámulatos érdeklődéssel hallgatják a gyakorlati nyomozásról folyó előadásokat, s az ismeretek megszerzése után szakértelemmel fejtik meg a gyakorlati életben előforduló bűnügyi problémákat.

Az ismertetés különösen a természetellenes halálesetek, s az öngyilkossági esetek felismerésére, s azok elkövetési eszközeire, a magzatelhajtás, lopás, gyújtogatás, betörés, szóval azon esetekre terjed ki, a melyeknél keresni kell a tettest, s az észleletekből kell megállapítani, hogy mi történt.

Téved, a ki azt hiszi, hogy mindezeket a gyakorlati életből amúgy is ismeri a csendőr. Ezt leginkább az tudja megmondani, a ki a mi legénységünk oktatásával foglalkozik.

Megtörtént, hogy egy-egy ilyen gyakorlati eset fel-
említésénél 40 hallgató közül egy sem tudta megfejteti a kérdést, míg a gyakorlati nyomozás vonatkozó szakismereteinek előadása után még a szellemileg leggyengébb is játszi könnyedséggel fejtette meg az esetet.

Ime, hogy e tárgyban az érdeklődést felkeltsem, ide iktatok néhány gyakorlati kérdést.

1. Utmentén egy hulla fekszik, kezében egy lazán fogott forgópisztoly van. Hátán a golyó által ütött seb kisebb, míg mellén a seb nagyobb. Mily halálesetre lehet a látottakból következtetni?

2. Egy pénzügyőr kardjával megvágott egy egyént s éértett állítása szerint vágás után a kardot hüvelyébe rejtette. A tettes tagadásban van, s a kard pengéje is a későbbi megvizsgáláskor teljesen tisztának látszik. Mit kell megvizsgálni, hogy a tettes tagadása meggyőzhető legyen?

3. Egy nyavalyatörésben szenvedett ember hullájának megvizsgálásakor a mellen egy seb tátong, kezében egy görcsösen fogott forgópisztoly, mellette egy sajátkezüleg irt levél, melyben az illető az öngyilkosságot előre bejelenti. A hulla arcán varrosodó felhámhorzsolást és egyes helyeken sárgás véraláfutást is lehet látni. Gyanusak-e ezen sérülések, mitől keletkeztek és mikor?

4. Egy vízből kifogott férfi bullája libabőrös és himvesszeje erősen össze van huzódva, mire lehet ebből következtetni és mit abból, ha egy vízből kihuzott caecemő hulláján a köldökzsinórt levágtatlan állapotban megszáradva és erősen összezsugorodva találja?

5. Egy hullának a nyaka beretvával át van metszve, a vágás nyoma jobbról balra irányulónak látszik, mit következtethetünk ebből és mit kell annak megállapítása végett kipuhatolni, hogy vajjon gyilkosság, avagy öngyilkosság, forog-e fenn?

6. Egy hullának a kabátja és mellénye ki van gombolva és a mellen félre van tolvá, a mell pedig az ingen át van löve. Mit következtethetünk a látottakból?

7. Ön egy ház közelében egy embert lát ólálkodni, ki midőn Önt megpillantja, egy kutyát hívogat. majd Önnek azon ajánlatot teszi, hogy menjen vele a közeli kocsmába egy pohár borra. Mit lehel az ajánlattevő magatartásából következtetni, s mily eljárás követendő?

8. Egy kereskedésben ékszerlopás történt; a vevő bent van az üzletben, s megmotoszáskor az ékszer nála nem található. Az üzletben egy koldus is járt, kinek kalapjába a vevő néhány krajozárt dobott. Ki vihette el a lopott ékszert?

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvós hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olesón eszközöletnek. Arjegyzék minden hangszertől és hangszertől. Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

STOWASSER JÁNOS osászári és királyi udvari szállító,

a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.

Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az

Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

9. Egy gazdag özvegyasszony reggelinél ül, s egy állítólagos távoli rokon lép be hozzá, kit a nő örömmel fogad és egy csésze kávéval is megkínál. A kivé elfogyasztása után a látogató ráveti magát az asszonyra, megfojtja, kirabolja és észrevétlenül eltávozik. Mi alapon lehet a tettes kilétét megállapítani?

Az utóbbi kérdés megfejtése pl. a következő:

A tettes által megfogyott kávécsésze külső felületét indigóporral be kell hinteni, mire a rajta levő ujjnyomok előtűnnek.

Ezután fel kell venni azon cseléd ujjnyomatát is, ki a csészét esetleg szintén megfoghatta. A csészén levő és a cseléd ujjlenyomatától eltérő ujjlenyomat a tettesé, mely lefényképeztetvén és a gyanúsított egyén ujjlenyomatával összehasonlítva azonosság esetén kétségtelen bizonyítékot képez.

A fennebb leírt kérdések találos rejtelyként tűnnek fel azok előtt, a kik a gyakorlati nyomozás ismereteire oktattva nem lettek, de a továbbképző tanfolyam hallgatói ezeket ma már mosolyogva fejtik meg mint olyanokat, melyek egészen természetesenek látszanak.

Külföldön ma már valóságos irodalom fejlődött ki a gyakorlati nyomozás terén. Niceforr-Lindenau, Grosse, Weingart, Hellvig és mások kötetekre menő munkákat irtak a gonosztevők szokásairól, furfangjairól, lélektanáról, s az osztrák csendőröknek rendez tankönyvük is van a gyakorlati nyomozásról.

Nálunk sajnos egy régi Endrődy-féle fordításon kívül e téren semmi sem áll rendelkezésünkre.

De a mi késik, nem mulik. A jég meg van törve, a haladás korszaka nálunk is beköszöntött. A külföldi jelek szakismereteit nálunk is lehet értékesíteni, mert elvégre a gyilkosság lopás stb. ott és csak oly módon hajtatik végre mint itt nálunk.

Az ismeretek tárházát bővíti azon életre való intézkedés is, hogy minden nevezetesebb bűneset sikeresebb kiderítéséről az országban, a tanfolyamparancsnokság a tényvázlat beküldésével tájékoztatva lesz.

Elismeréssel adóztak ezen reformnak a tanulmányutjuk közben hozzánk is betért osztrák csendőrtisztek. A kiknek be kellett ösmerniök, hogy a mi csendőrségünk a kiképzés terén bámulatos módon haladt.

A mai bűnvádi perrendtartás keretén belül ma már nem is dolgozhatik más eszközzel a nyomozó rendőrök, mint tapasztalattal, leleményességgel, szöval észszel, mert a régi erőszakos, vallatási rendszer csillaga már rég letűnt.

Meg kell említenem, hogy legénységünk a mai modern kriminalistika minden jeles eszközét használni tudja a nyomozás érdekében. Így a többi között tanul fényképezni, értékesíteni tudja a dactyloskopiát, tud nyomokról felvételeket, helyszínről rajzokat készíteni, sőt hiszem, hogy közel van az az idő is, midőn a táv-

íratásnak Németországban a rendőrség által használt módszerét is meg fogja tanulni.

A tanúkérdések nagy előnyére és hasznára lesz a *gyorsírászat* is, melyet a tanfolyam egyik kiváló tanára ad elő.

A kételkedők hihetetlennek tartanak, hogy zöld asztalnál a gyakorlati nyomozás ismereteire valakit tanítani lehet, pedig a dolog lehetséges.

Hiszen nézzük meg, hogy az eddigi tudásunk min alapszik? Szóbagyományon, jeles művekből szerzett ismeretekben s hírlapi leírásokon. A személyesen szerzett tapasztalat az összismereteknek csak igen kis százaléka. A nevezetesebb esetekről rendszerint a hírlaphól értesülünk, ott olvaszuk a tettes leleplezését s néhány sor betűn fordul meg az egész rejtelmes bűntény nyitja.

Hány óraön és meddig kellene különben egy csendőrnek szolgálnia, hogy minden bűneset kiderítésének módját tapasztalatból megtanulja? Talán két-három emberöltő sem volna elég erre.

Avagy talán a mai modern kor technikai vívmányai megszülettek volna, ha a mai kor mérnökei, vegyészei stb. az előleges ismereteket és tapasztalatokat s a kísérletek eddigi eredményét szóbagyományban örökölték volna, avagy minden technikának az alapkísérleteket magától kellene kisűtnie, míg fokozatosan haladva feltalálná talán a puskaport is?

Eddigi ismereteinket, tapasztalatainkat, rendszerbe, egész tudományos könyvbe kell foglalnunk, hogy utódaink azokat olvasva tovább építsenek s lépést tudjanak tartani a modern kor gonosztevőivel, a kik a leggyafurtabb dolgokat eszelik ki, hogy bűnös kísérleteik sikerüljenek és rajta ne veszítsenek.

A gyakorlati nyomozás tanítását nagyban elő fogja segíteni egy létesítendő országos bűntügyi muzeum is, hol a szemléltető oktatás révén az előadás érthetőbb s tudnivalóink, különösen a bűncselekmény elkövetési esz-közeiről könnyebben elsajátíthatók lesznek. Ennek létesítése pedig nehézségekbe nem fog ütközni, mert a hűntető novella kapcsán annak is megadták a módját, hogy az ilyen muzeumba való tárgyak hogyan szerezhetők meg.

Ha a mi legénységünk anyagán végig tekintünk, azt tapasztaljuk, hogy az ilyen ismeretek nagyon is ráférnek. A jelentkezők nagy része polgári életben szegény földmivós volt s mint ilyenek nem állott módjában ujságot jártni és olvasgatni, magasabb iskolákba járni, hol chemiát, fizikát, boncztant tanult volna, mert ha kitanulhatott volna, valószínűleg orvos, vegyész vagy mérnök és nem csendőr lett volna belőle.

A csendőriskolában az első kiképzésakor, de még azután is, annyi röngeteg törvényt s szabályt kell megtanulnia, míg a nyomozásba járótársa kísérelében hozzáfoghat, hogy éveken át szó som lehet arról, hogy

A legjobb órák,

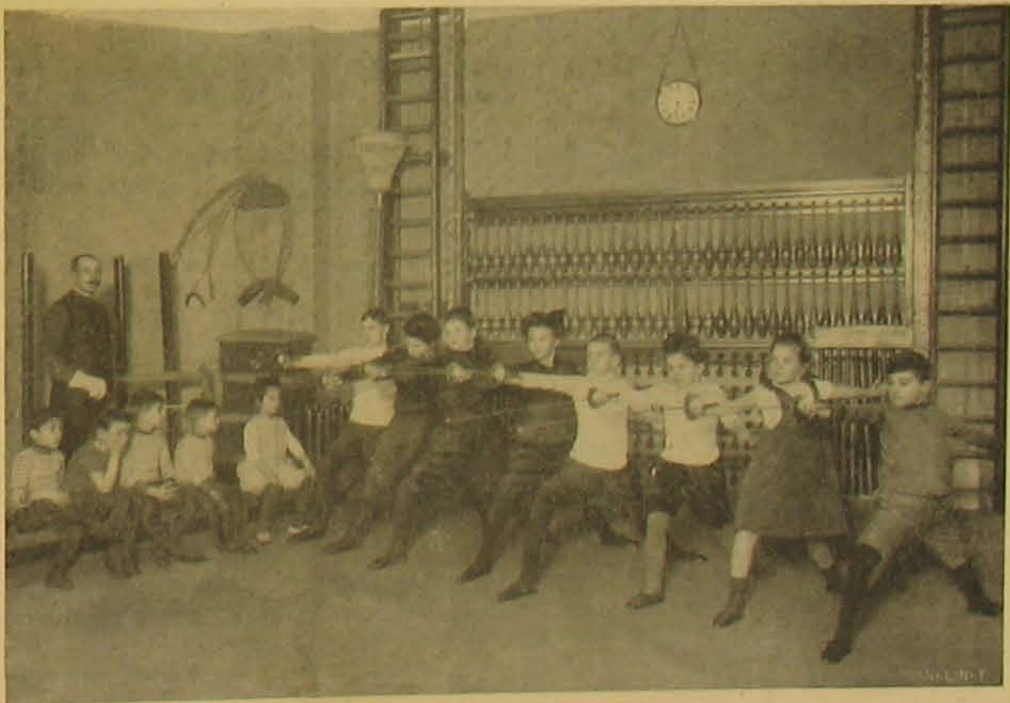
legszellőbb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi Jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
Javitások 5 évi Jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Állj!

Rajta!

Gyermekek vívó- és tornaiskolája.

a gyakorlati nyomozás terén annyira gyarapodjanak ismeretei, hogy a köznapinál valamivel különlegesebb bűneset nyomozásához magától hozzá tudjon fogni.

A járőrvezetői tanfolyam hallgatása közelebb hozza őket azon időhöz, a mikor már mint önálló nyomozók érvényesülni tudnak, egy tanfolyamot végzett csendőr legalább is annyi gyakorlati tapasztalat és egyéb ismerettel gazdagodva hagyja el az iskolát, mintha ezen tanfolyam nélkül 15—20 évet töltött volna kint a gyakorlati életben.

A továbbképző tanfolyam előnyeit csak ez irányban kíséreltem megvilágítani, de ez is elegendő ahhoz, hogy ezekből a tanfolyam értékét és fontosságát megértve, az iskola felállításának tervezőit és létesítőit már most a próbaév kezdetén szívünk egész melegeivel üdvözölhessük.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A kutya mint nyomozósegéd.

Irta: Szentmiklósi László őrsvezető.

A Csendőrségi Lapok басábjain már többször volt szó arról, hogy a csendőrségi őrsöknek a bűnügyi nyomozásoknál felhasználható idomított kutyákkal való ellátása a közbiztonsági szolgálatra mily előnyös volna.

Abban a jó reményben, hogy ez ügyben esetleg folyamatban levő intézkedéseket valamivel közelebb vihetem a megvalósulás felé, az alábbiakban azt óhajtom bizonyítani, hogy egy jól idomított kutya a bűnügyi nyomozásoknál tényleg igen jó szolgálatot tehet.

Az 1904. év elején Zsadányban az őrs székhelyén és a közvetlen szomszédságában lévő Csány községben a betöréses lopások ugyszólván napirenden voltak. A tettesek nem voltak valami válogatóságok. Fűszer-, vegyeskereskedések, mézszárszékek vagy magánházakban semmi különbséget nem tettek. Betörték mindeme helyre s élelmi és élvezeti cikkekét és ruhaneműeket vittek el. Az őrs legénysége a tettesek kézrekerítése céljából mindent elkövetett, de daczára a legszorgosabb nyomozás és a helybeli kir. járásbíróaságtól kieszközölt felhívás alapján az összes gyanus helyeken tartott házkutatásoknak, eljárása jó ideig teljesen eredménytelen volt. Közben a kiderítetlen esetek száma már nagyon felszaporodott, mi pedig, bár nagyon resteltük a dolgot, semmiképen sem tudtuk a működő tolvajbandát kideríteni és garázdálkodásaikat megakadályozni. Bűnjeleket vagy más, eredményre vezető nyomokat felderíteni nem tudtunk, mindössze annyit állapíthattunk meg, hogy a mely községben a szomszéd községbeli zenész cigányok zenéltek, rendszeren azon éjjel és ott történt a betörés; az ez irányban történt nyomozás azonban eredménytelen volt, mert mindannyiszor igazolták, hogy a cigányok onnan csak

világos reggel mentek baza, hozzátartozóikra pedig nem tudtunk ráderíteni semmit.

Később egy éjjel id. Bartók Pál kamrájának falát kiásták és onnan négy darab sonkát két oldal szalonnát és félzsák lisztet elloptak.

Ez ügyben nyomozva, a helyszínébe mintegy tíz lépés távolságra elszórt lisztet találtunk s abban az irányban tovább haladva, a mint egy-két kilométer távolságra lévő erdő széle mellett ismét találtam lisztet elszórva. Itt már azzal az eshetőséggel is kezdtem foglalkozni, hogy bizonyára az erdőbe vitték a tettesek a lopott tárgyakat és ott helyezték el. Ezt közöltem járőrtársammal és az erdőt részben átkutattuk, de eredménytelenül, mert semmit sem sikerült felfedeznünk.

Már-már csüggedtem az eredmény elérésének lehetőségében, midőn eszembe jutott, hogy az onnan nem messze lakó kincstári erdőörnek jól kiidomított vadász-kutyáit, melyek között vizsla és véreb egyarányban voltak, kellene igénybe venni. Ezt járőrtársammal közölve, elmentünk az erdőörhöz, a ki készségesen azonnal velünk jött és a kutyáit is elhozta arra a helyre, hol a lisztnyom volt. Ott a kutyának megmutatta a nyomot s a kutya szimatot véve, széjjelnézett s ezután az orrát a föld közelébe tartva, egyenesen a hegyoldalnak tartott és egy bokor mellett megállt és ott kaparni kezdett, majd hozzánk futott és ismét vissza a bokorhoz. Oda évre, a falevelekkel és kövekkel behintett helyet megbolygattuk és legnagyobb meglepetésünkre a frissen ásott föld alatt két zsákban különféle lopott tárgyakat találtunk, a melyek a már említett lopásokból származtak.

A felfedezett ásatást gondosan ismét visszatakartuk és az erdőört a legnagyobb titoktartásra intve, a cigányokhoz mentünk azon célból, hogy megnézzem otthon vannak-e? Onnan pedig baza indultunk, hogy a ozigányok lássák, hogy baza mentünk abban a biztos reményben, hogy ha látják, hogy baza mentünk, éjjel minden bizonynyal elmennek a lopott és elrejtett tárgyakért. A vacsora elköltése után járőrtársammal kerülő uton a már jelzett helyre visszamentünk s attól 5—6 lépés távolságra én egyik, társam pedig egy másik bokorban figyelő állást foglaltunk el olyformán, hogy ha a tettesek eljönnek, a meglepetés olyan legyen, hogy a menekülésre vagy ellenállásra ne is gondolhassanak.

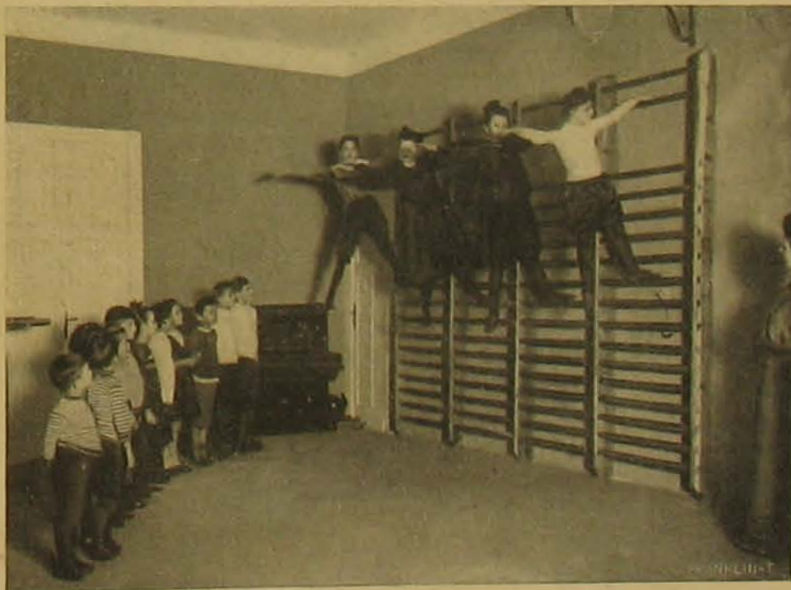
Éjjel 12 és 1 óra közötti időben két alak közeledett felénk ozigányul beszélve, a mit én s járőrtársam is azonnal észrevettünk és a mint a helyszínére érve a köveket és faleveleket kezdték kikaparni és a földben volt zsákokat kiemelni igyekeztek, az előbb történt megállapodáshoz képest oda ugrottunk és a törvény nevében leülést parancsoltam. A ezigányok, a kik nem voltak erre elkészülve, meglepetésükben azonnal leültek; és csak akkor jutottak szóhoz, a mikor már mind a

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Árja K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Vívó leánykák.

Tornagyakorlat

Gyermekek vívó- és tornaiskolája.

kettő összebilincselve és füzölánczczal összekötve volt. Ezen művelet ugyeszlóván pár pillanat alatt történt. Aztán a lopott tárgyakat hátukra adva, bekisértük őket az őrsre. Már a bilincselésnél felismertem a két Horváth zenészt az elfogottakban, a kik kísérés közben beismerték, hogy míg ők és atyjuk, id. Horváth Ferencz egyik vagy másik községben a mulatságon zenéltek és azt is tudták, hogy kik lesznek ott jelen, az erről értesített kozsátartozóik az előre kiszemelt helyekre betörttek és a lopott tárgyakat a község mellett lévő füzesben rejtették el és csakis akkor szedték elő onnan, mikor náluk megfordultunk s így biztosak voltak abban, hogy náluk többé nem keressük. Atyjukat, őreparancsnokom intézkedése folytán, még ugyanazon éjjel egy másik járőr az őrsre bekisérte, hol mind a három tettes beismerte a betöréses lopások elkövetését s a még náluk levő, lopásból származó tárgyakat előadták, a melyeket velők együtt másnap a helyi kir. járásbirósághoz beezállítottuk. Közülök a két ifjabb Horváth 4 és fél évi, míg atyjuk 3 és fél évi fegyházat kapott.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A sörről.

A sör az ós időkben jobban el volt terjedve, mint jelenleg. Herodot a sör bölcsőjének Egyiptomot, feltalálójának pedig magát Osirist említi. Minthogy szőlők nem voltak, kárpótlásul az «árpabor» készítésére tanítá őket. Egyiptom Münchenje Pelusium, az ország kulcsa volt. A pelusiumi sörös kancsók mellett épen oly nélkülözhetlen ingerlőszer volt a sárgarépa — Columella szerint — mint ma Münchenben a retek. Strabo idejében ezen «árpa-bort» nagy mennyiségben fogyasztották Alexandria lakói. Aethiopiában már akkor ismert volt ama részegítő ital, melyet még ma is kölesből és árpából készítenek. Szciziliai Diodor Dionysost, a bor feltalálóját, tartja a sör feltalálójának is. Vajjon az egyiptomiak söre hasonlított-e a miénkhez, nagyon kétséges.

Ismerték a sört a pbrgyiaiak és thrákok is, már Archilochos leírja «bryton»-ukat, melyet árpából és konyze nevű növényből főznek. Az armeniaiak (örmények) erős részegítő itallal bírtak, melyről Xenophon Anabasiában beszéli, hogy koraókból származással szitták az árpa levét.*

Dio Cassius az Illyrieket, Pannonokat és Dalmatákat a legnyomorultabbak közé sorolja, mert sem olajt, sem bort nem termelnek, a kölest és árpát pedig nemcsak eszik, hanem «sabaja» vagy «sabajum» név alatt isszák is! A Pannoniából származott Valons császár Chalcedont ostromolván, a városbeliektől «Sabajarius»-nak csufoltatott, mert sabaja, Ammianus magyarázata szerint, Illyriában a szegények által használt ital volt, melyet azok árpából, «ezt folyadékká változtatván,» készítenek.

Spanyolországé a dicsőség, hogy módot lelt a sörnek tartósságot kölcsönözni. De nem a komlót használták.

Orosius említi egy «enyhe nedv»-et, melynek a csipős íst és a részegítő erőt tulajdonítja. A malátát már ismerték, mint Orosius írja: «a sör tüzes erejét, melyet Ceria vagy Celia-nak hívnak, megnedvesített gabona csipőséből ébresztik». A sör nevezetes szerepet játszik Spanyolország régi történetében. Numantia hős védői kitörésre készülvén, mielőtt kimentek — Florus szerint halott-tort készítenek, hol bátorságukat és erejüket sör által fokozták.

A római irtóztott a sörtől; íróik szakadatlan gúnnyal üldözik. Különösen kitűnt e tekintetben Plinius, a római természetbúvár. «Nyugat népei is részegeseek — mondja természetrajzában — a megnedvesített gabonával idézik elő. Gallia- és Hispaniában különféle nemek fordulnak elő, de a készítés módja ugyanaz... Ezt tisztán isszák, nem gyöngítik kiverés által, mint a bort!»

Még világosabban kitűnteti megvetését egy másik helyen, hol előadja, mint alkalmazták a sör habját arczuk szépítésére. «Mert mi magát az italt illeti — folytatja — jobb, ha a bor leírására megyünk át.» Julia-nus, a hitehagyott, gúnnya még csipősebb. A rómaiak, úgy látszik, egyáltalában megvetették a sör élvezetét, mert Plinius a bort tartja azon italnak, «melyért az emberiség hálát adhat, mert az szomjunkat eloltja.»

De már az ó-korban is voltak pártfogói. Athenaeus mondja pl.: «kik árpabort issznak, oly vidámakká lesznek, hogy énekelnek, sőt tánczolnak is és mindazt teszik, mit bortól ittasokon észrevehetünk.» — A héberék Egyiptomban megismerkedvén vele, visszatérve Chanaanba, melyben «tej és méz folyott» és bor is bőségesen termelt, bizony a sört is folytatták. S valamint ma is oly országokban, hol bor terem, a sör mindig jobban terjeszkedik, úgy az ó-korban is hasonló mérvben terjedett. Görögországban nagyon el lehetett terjedve, mert Aristoteles a sörtől ittasultakon meglepő észleleteket tőn. «A többi szeszese italoktól megrészesültek — írja ő — minden oldalra dőlnek, jobbra ép úgy mint balra, előre és hátra. De azok, kik részegységüket sörből merítették, az esésben csak hátra és hanyatt dőlnek.»

Vergilius Maro mondja a Scythákról vagyis Észak-Európa népeiről, hogy ezek bor helyett erjedt italt használnak. Leginkább el lehetett terjedve a germánok között, kik — Tacitus* szerint — éjjel-nappal dözöltek, sőt politikai ügyeiket is a sörös kancsók mellett végezték. A régiek söre valószínűleg különbözött a miénktől, annyi bizonyos, hogy komlót nem tettek bele, mely úgy látszik, csak a népvándorlások alatt jött Keletről Germániába, s csakugyan a germánok voltak az elsők, kik a komlót sörfőzésre alkalmazták. Egy Pipin idejéből (768.) való okmány említi először a komlót. Abelard apát (822.) a corveyi kolostor molnárait fölmenti a komló termelésétől. Szent Hildegardis rupertsbergi apátnő 1079-ben kelt oklevelében a komlót, mint a sör pótszere, említették. A sörfőzés mestersége a kolostorokból terjedt szét lassankint, különösen Bajorország- és Alsó-szászországban. Nürnberg német birodalmi város 1290. elrendeli az árpa használatát, míg a zab, rozs és búza alkalmazását eltiltja.

Németország nem csupán az első, hanem sokáig az egyedüli tartomány is volt, hol a sört komlóval főzték. Ezért csakhamar túlsúlyra emelkedett a külföldi termé-

* Xenophon «Anabasis» 4. könyv. V. feje. 26—27.

* Tacitus «Germania» cap. XXIII.

A magyar királyi osondórség szilveszterjébe!!
Minden esendő, ki órá, órszer, gramfont vagy bármily más czikkelyet akar vásárolni, nálam következzék bázterezheti: 40 kor.-ig havi 4—3 kor., 40 kor.-ig havi 3—2 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyezség szerint. Az órákat 10 évi főtállás, feltételek tisztességes kiszolgálás. — 1 gramfont kitűnő kivitelű, 20 darabba 10 nagy dupla lómezzel, 100 lórel, portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szivesen hátrhoz járunk, mintán évi bérletjárom van. Kéjező árjegyzéket.

Brueker Győző Nándor és Tsa
magyar műórák és műótvés
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

Gyermekek vivó- és tornaiskolája. — Gyakorlat botokkal.

nyei fölött, mi nemsokára annak nagymérvű kivitelében nyilvánult. Az egész középkoron át a német sör virágzású korát élte; a sörfőzők czébe a többiek előtt nagy tekintélyben állott; egyike volt a legjövendőbb foglalkozásoknak. A sörfőzők ép úgy meggazdagodtak, mint napjainkban. A sörfőzők czéhei a 14. században alakultak, védőül a meszeszerű Gambrius vagy Gambrius királyt választották, ki, a monda szerint, Kr. sz. előtt 1200 évvel a sört feltalálta és vele Brabant tartományt boldoggá tette.

Ászok-sört már a XIII. század óta főznek Németországban; birre először is Északnémetország söre verődött, mely már a XI. és XII. században Lübeck- és Stettinből messze vitették a tengeren, főleg pedig Angliába. Legnagyobb sörfőzőház 1390. Zittau városában volt, melynek rézüstjében egyszerre tíz akó sört lebegett megfőzni. A bajor sör jó híre még a 15. századból származik; előbb 1492. találta fel Mumme Keresztély Braunschweigben a róla nevezett biere sört, melyet egész Indiáig elszállítottak.

Dicsőség volt valamely városra nézve, ha benne jó s erős sört főztek, de azt nem nevezték el a város nevére, hanem különös gúnynevekkel illették leginkább sajtósaik szerint. Czifránál-czifrább elnevezések fordulnak elő melyek igen érdekesek, néhányat említek csak: Delitzschben készült a »tehenfark«, mely tisztelőit mozgékonyakká és bizogókká tette; Styritzben főzték a »béke és egyesség«-et, Stadenben a »kandur-t, (mert annak fejében, ki belőle sokat ivott, másnap reggel kandurként kapart), ezeken kívül még igen sok fordul elő, miket helyesen lefordítani bizony nem lehet.

Némelyek igen elhíresültek, így a boroszlói »ürü«,

mely a meghízást hatalmasan elősegíté. Róla mondja az erfurti jogtudor Knauss Henrik 1573. megjelent művében, hogy a ki azt állandóan használja, keveset eszik, mert a sörből eszik és iszik; ez kövérekké teszi az embereket. Nagy pártfogásban részesült Németországban az édes »Broihabn«, így nevezetve feltalálója, Broihabn lordról, ki Hannoverban 1526. a hamburgi sört akarva utánozni egy új nemet talált fel.

Egyébiránt a középkor, mint vidám kor volt ismeretes, a kávé, csokoládé, thea még ismeretlenek lévén, a sört karolták tehát fel e korszak derék polgárai, melyet azután roppant mennyiségben fogyasztottak el. A legkisebb város is számos sörfőzőházzal bírt, sok helyen pedig, mint Erfurtban, a polgárok mindannyian bírtak sörfőzési joggal, főzték a kolostorokban és falvakban.

A középkori német sörök koronája volt az eimbecki. Mily becsben állott ez, mutatja ama körülmény, hogy Erich, Braunschweig hercege. Luther Mártonnak, a wormsai birodalmi gyűlés után, tisztelete jeléül, csak egyetlen egy palaczk eimbecki sört küldött.

Luther korában is ép úgy, mint napjainkban, sok pausz volt a sörfőzőkre. De e »régijó idők«-ben ugyan csak kikelt ellenük a nevezetes reformátor. »A ki először sört főzött, ille fuit pestis Germaniae. Nem csoda, ha drágaság van az országban; a gabona legnagyobb részét, t. i. a zabot, a lovak eszik meg, a másik részt a parasztok és polgárok isszák meg a sörben... Kértem az Istent, hogy tegyen tönkre minden sörfőzőházat.«

Másutt pedig: »Sokszor megátkoztam az első sörfőzőt. A sörfőzéssel annyi árpát pazarolnak el, hogy azzal egész Németországot el lehetne tartani. Vinum est donatio Dei, cerevisia traditio humana!*

A mindennapi kenyérről fontosabb a háziasszonynak a jó kenyér. — Jó, izletes, zamatos, erős és szindus kávéit csak a
«Valódi PATRIA pótkávéval» lehet főzni. A »Valódi PATRIA pótkávé« a leg-
 jobb nyersterményekből a leg gondosabban készült a
 előnye, hogy igen kiadós, nem savanyodik meg, így a fűszert igen ódon, tehát megtakarítja érbet el a cukorral. Bevásárlásánál csak az
 igaz szinmagyar »Valódi PATRIA Pótkávé«-t, mely minden áletken kapható és több első díjjal lett kitüntetve.

itt Budapesten báró Proff-Kocsárdné a vivóiskolájában leánynövendékek oktatását, a hol a lányok nemesak egymással, hanem fiukkal is tanulnak vivni s mint a jelen számunkban közölt képeken látható, egészen jól forgatják a kardot.

S bizonyos, hogy ha a főzőkanál kezeléséhez és a házi teendők elsajátításához ilyen ambícióval és ügyességgel fognak hozzá, nemcsak hogy jó, gondos, ügyes feleség lesz belőlök, hanem, mint kitauult vivők, egyes papucsbős férjek védelmére való sikraszülléstől sem fognak visszariadni.

HIREK.

Szakaszok decentralizálása. Az egyes szárnyak székhelyein centralizálva levő szakaszok decentralizálása a közbiztonsági szolgálat intenzivebb kezelése érdekében kívánatosnak bizonyulván, a belügyminiszter — a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg — elrendelte, hogy az I. számú csendőrkerület kolozsvári 2. szakasza Bánfubunyadra, a dési 2. szakasza Betlenbe; a II. számú osendőrkerület temesvári 2. szakasza Verseczre, a lugosi 2. szakasza Resiczabányára; a III. számú csendőrkerület szolnoki 2. szakasza Kisujszállásra; a IV. számú osendőrkerület eperjesi 2. szakasza Bártfára, a máramarosszigeti 2. szakasza Husztra, az ungvári 2. szakasza Nagyberenzára, a sátoraljaujhelyi 2. szakasza Szerencsre; az V. számú csendőrkerület pozsonyi 2. szakasza Nagy-szombatba, a trencséni 2. szakasza Zsolnára, a nyitrai 2. szakasza Szeniczre; a VI. számú csendőrkerület székesfehérvári 2. szakasza Sárbogárdra, a szombathelyi 2. szakasza Körmendre, a kaposvári 2. szakasza Marczaliba, a kaposvári 3. szakasza Szigetvárra; a VII. számú csendőrkerület nagyszombati 2. szakasza Szászsebesre; a VIII. számú csendőrkerület debreczeni 2. szakasza Orosházára, a nyiregyházi 2. szakasza Kisvárdára, a nagyváradai 2. szakasza Berettyóújfaluba, a nagyváradai 3. szakasza Székelybidra, az aradi 2. szakasza Kisjenőre, végül az aradi 3. szakasza pedig Borosjenőre áthelyeztessenek.

Leégett különítmény. A fehérmegyei Százbalombatta községben felállított különítmény laktanyáján a tetőzete, november 27-én éjjel ismeretlen okból kigyuladván, leégett. Kincstári vagy magántárgyakban kár nem esett.

Csendőrök megtámadtatása. Kasléder János felsőszállás-pataki őrsbeli csendőrt, a hunyadmegyei Felsőszállás-patakon, november 24-én este 9 órakor, szolgálaton kívül, Tyira János, Tyira László, Tyira Lázár és Bál István felsőszállás-pataki lakosok karókkal megtámadták és rajta 14 napi gyógytartamot igénylő testi sértést okoztak. Kasléder csendőr támadói ellen kardjával védekezett s azok közül Tyira Lászlót súlyosan megsebesítette. A csendőrség iránt gyűlölettel viselkedő községi lakosság megfélemezésére, az őrs ideiglenesen négy fővel megerősített.

Bagosi Imre lekenczei őrsbeli csendőr ez. őrsvezetőt, a beszerce-naszódmegyei Lekenczén, november 26-án éjjel a kaszinóhelyiségben szóváltásból kifolyólag Todt János, Hanek János és Gillig Mihály lekenczei lakosok megtámadták és tétleg bántalmazták. Bagosi ez. őrsvezető támadói ellen kardját használta s azzal két előbbi súlyosan, utóbbi pedig könnyen megsebesítette. Bagosi ez. őrsvezetőt a bántalmaztatás következtében nyolcz nap alatt gyógyuló sértést szenvedett.

Ádámovics Márk csendőrt, november 28-án a krassó-szörénymegyei Pojén községben. Furdui Péter és Furdui Ávrám szintén megtámadták és rajta nyolcz napon belül gyógyuló testi sértést ejtettek. Ádámovics csendőr támadói ellen kardjával védekezett s mindkettőjüket súlyosan megsebesítette.

Ellenszegülés. Kelemen János őrmester, november 28-án este 10 órakor, a veszprémmegyei Szentgálon Somogyi Károly ellenszegülővel szemben, annak súlyos sérülésével végződő kardfegyvert használt, mely alkalommal Kelemen őrmester is könnyűi sérülést szenvedett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Angol iskolák. Az angol iskolákban az etoni, harrowi, winchesteri, rugbyi, westminsteri és shrewsburyi híres iskolákban a nevelés munkájának nagy részét maguk a tanítványok végzik. A két felső osztály növendékei felügyelnek az alsóbb osztálybeliekre. Az idősebbek joga és kötelessége, hogy büntessenek és nemcsak kimondják, hanem végre is bajtják a kimondott ítéletet. A büntetések túlnyomó része testi fenyíték. Kissé furcsán hangzik, mert mi nem vagyunk ehhez hozzászokva, de Angliában senki sem ütközik meg rajta, mert a testi fenyíték az iskolákban úgyszólván tradíció és ősrégi nevelési rendszer maradványa. Testi fenyítéssel büntetik a növendékeket hazugság, rézegeskedés, dohányzás és éjszakai kalandok miatt. A büntetés végrebajtásánál négy idősebb diák van jelen; ma már ezek a büntetések nem durvák és kegyetlenek s inkább morális célszaktak, semmint hogy testi fájdalmakat idézzenek elő. Anglián kívül talán sehol sem túrnék el a diákok, hogy idősebb diáktársaik hatalmat gyakoroljanak felettük.

De az angol iskolai életben több ilyen furcsaság divatozik. Ott van például a «fag» intézménye. Ez abban áll, hogy a három alsó osztály növendékei valóságban inasai, szolgálói a két felső osztály növendékeinek. Minden felsőosztályosnak egy-két apród áll a rendelkezésére. Ezek szolgálják ki «uraikat» az asztalnál, ők vetik meg ágyaikat és más szolgálatokat is végeznek. A kis «fag»-nak a társadalmi rangjára egyáltalában nincsenek tekintettel. Nem ritkán hercegi, sőt királyi család sarja is a borbély fiának lesz a szolgálójává és urával szemben vak engedelmességre van szorítva.

Rabló a bálteremben. Amerikában, Chicago közelében táncmulatságot rendezett a «Beverly County Club». A bálterem félelmes jelenetnek lett a színhelye. Éjfél-tájban, a mikor a tánczolás kedv elérte a tetőpontját és mindenki fesztelen hangulatban volt, a sokaságban hirtelen előtűnt egy álarozos férfinak az alakja; mind a két kezében pisztolylyal. Az idegen parancsolóan kiáltott valamit, a zene elhallgatott, a tánczoló párok megálltak, majd leirhatatlan ijedelemre két pisztolylövés dördült el. A pisztolyos ember felszólította a szórakozó közönség egyik férfitagját, hogy a jelenlevőktől szedjeseorjában el a pénzeket és az ékszereket, a mi meg is történt. A bandita már el akart távozni a zsákmánnyal, a mikor észrevétlen betoppant egy rendőr és bálteremről rátámadt a rablóra. Izgalmas küzdelem támadt, a minnek láttára a tánczosoknak is megjött a bátorsága és agresszivekké váltak, de a bandita kiszabadult a soka-dalomból, két ellenfelét megsebesítette és zsákmányát otthagya, sikerült kiillannia a bálteremből. A rablót üldözőbe vették, azonban a legnagyobb fáradozással sem tudták kézrekeríteni.

BUTOR

kézpénzsért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenképp általánosan megérthető legyen s így a felesleges kérdőjeleknek eleje vétsék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Nőstulndó. Előterjesztheti, de az nincs befolyással az engedély megadására, mert egy oly tőkéről van szó, a mely csak 15 év múlva megy át az On tulajdonába s jelenlegi anyagi helyzetén semmit sem segít.

Vitakozó. A megkezdés napja mérvadó. Például ha valaki nyolca napi szabadságát a hó 1-én kezdi meg, akkor 8-án éjjel 12 órára be kell vonulnia.

B. L. Bucsecs. A bevonulás napjától kezdődőleg egész a szabadságoltatásáig, a szabadságolás napját is számlálva.

Három rózsá. Olvassa el csak figyelmesen azt a rendeletet, világosan meg van mondva benne minden.

19. Dárda. Csak királyi kegyelem útján számítható be.

Máros mentén. 1. Attól függ, hogy a csapatnál mennyi ideig szolgált. Ha négy évi csendőrségi és a csapatnál eltöltött időjével együtt ötnél több beszámítható szolgálati év van, akkor két évi, ellenezetben azonban csak egy évi zsoldjának megfelelő végkielégítésre van igénye. 2. A rangban idősebb.

Viola. 1. Nem. 2. Mint csendőr. 3. A kerületi parancsnokságtól függ.

1878. Semmi.

1900. Fenntartási pótlék jelenleg csak a kerületen belül s nem örsönkönt hiányzó létszám szerint folyósíttatik.

Lacivilite. 1. & 2. Még nem tudni. 3. Aligha, még nincs róla szó.

Hamis jelige. Sorainak helyet nem adhatunk.

K. F. öm. Czernya. Semmi egyéb, mint hangulatkeltés, tájfestés. Lidérczek nem voltak és nincsenek. Régebbi időkben a pokolbeli szellemet, a gonosz lelket, az ördögöt értették alatta. Főleg a boszorkányperekben s olyan formájú madárnak tartották, mint egy iromba (tarka) tyúk, a mely az alvó ember vérért szívja. Már Könyves Kálmán király (1095—1116) egy törvény-cikkben kimondotta, hogy «a lidérczek (vagyis ama fojtogató vérszívó, vampírféle lények) ellen, minthogy nincsenek, semmiféle keresztet ne legyen!» Lidérczfőnyt még ma is ismernek s azonos a bolygó-tűzzel, a melyet gyakran mocsaras tájakon lehet látni, a mikor a mocsárgázok égnek, világítanak. A lidércz-nyomás, a mely vérmes embereket bőséges vacsora után szokott féltőlomban megkínozni, általánosan ismert.

19—20. A kereszténység kezdetével a XIII. század elejéig mindenki azt a nevet viselte, melyet a keresztelésnél kapott. Ekkor úgy hazánkban, mint egyebütt az előkelő nemes birtokos osztály várai, birtokai után kezdte a vezetőknév felvételét, a polgári és jobbágyi osztály azonban csak a XIV. század vége felé kezdett vezetőknévet szórványosan használni. A XVI. században azonban az államok nyilvános elismeréséül a vezetőknév felvételét és használatát már kötelezővé tették. Erre az időre csak a vezetőknév általános használatát.

128392 V. b. 1909.

M. kir. belügyminiszter.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A brassói csendőrlaktanya és tiszti pavillon felépítésével kapcsolatos építőmunkák biztosítására a következő feltételek mellett nyilvános versenyárgyalást hirdettek.

1. Versenyárgyalás alá kerülnek a következő munka-

nemek: I. föld-, kőműves- és elhelyezőmunka, II. vas- munka, III. műkőmunka, IV. ácsmunka, V. tetőfedő- munka, VI. bádógosmunka, VII. amerikai padló, VIII. cementáru és burkolati munka, IX., X., XI. asztalos-, lakatos- és mázoló munka, XII. redőnymunka, XIII. ablakponyvák, XIV. üvegmunka, XV. kályhásmunka, XVI. szobafestőmunka, XVII. csempelapburkolat, XVIII. villámhárító berendezés, XIX. vízvezeték, csatornázás, és gázvilágítás berendezési munkára.

2. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására hatósági engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálatok teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már az ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

3. Ajánlat tehető az összes munkákra és munkanemenkiül külön-külön is, de csak a két épületre együttesen.

4. Az ajánlatok peoséttel lezárt borítékban, 1 koronás bélyeggel ellátva és szabályszerűen kiállítva: «Ajánlat a brassói csendőrlaktanya és tiszti pavillon építési munkálataira» felirattal ellátva legkésőbb folyó évi december hó 21-ig nyújtandók be Brassóban a VII. számú csendőr kerületi parancsnoksághoz.

Az ajánlatok ugyanezen napon, ugyanott d. e. 11 órakor fognak fölbontatni.

5. Csakis azok az ajánlatok vétetnek figyelembe, a melyek a rendelkezésre bocsátott nyomtatványok felhasználásával, az egységáruk és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adattak be; később vagy távirati uton érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Bánatpénzül 250.000 korona ajánlati összegig, annak 5%-a, az ajánlati összegnek ezen felül eső része után pedig utóbbinak 2%-a az ajánlat benyújtása előtt a versenytárgyalási hirdetmény számára való hivatkozással a brassói m. kir. adóhivatalnál vagy bármely állampénztárnál a szerződési általános feltételek 5. §-a szerint letétbe helyezendő és az erről szóló eredeti nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

7. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötve maradnak.

8. A munkálatokra vonatkozó általános és részletes feltételek és a tervek a már nevezett csendőrkerületi parancsnokságnál Brassóban vagy a m. kir. csendőrségi felszerelési anyagraktárnál (Budapesten, csendőrlaktanya I. ker. külső nagy körut) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott fognak a munkakivonatok munkanemenki 1 korona, az ajánlati lapok pedig 30 fillér előállításai áron a jelentkező vállalkozóknak kiadatni. A tervrajzok teljes példánya 15 koronáért ugyanott megszerezhető.

9. A munka az átadásakor azonnal megkezdendő és oly erővel folytatandó, hogy mindkét épület 1910. évi június hó 15-ig tető alá jusson és ugyanezen év nov. 1-éig rendeltetésüknek teljesen készen átadhatók legyenek.

10. Fenntartom magamnak azt a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhassak és az ajánlatoktól esetleg teljesen el is tekinthessek.

Budapest, 1909 november hó 27-ikén.

M. kir. belügyminiszter.

Villamos és rezoróra berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertész- mesterje. Azért ne vásároljon semmiféle hangszer, legyen az hegedű, Gordonka, cimbalom, orgy, zsebkézi és nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségért díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

Békési Mihály cz. őrvezető, Bogár Lidiával, 1909 november 6-án, Gyomán.

Miklós András járásőrmester, Kiss Szeréna Máriával, 1909 november 6-án, Tiszafüreden.

Gáspár Gyula cz. őrmester, Vigb Juliannával, 1909 október 20-án, Jászkisén.

Joó József cz. őrvezető, Baráth Juliannával, 1909 október 16-án, Tiszaburán.

Blazsánik András cz. őrmester. Kmetz Emilia Máriával, 1909 október 23-án, Zomborban.

Petőfi Mihály cz. őrvezető, Sax Annával, 1909 október 26-án, Palánkán.

Stegeranu László csendőr cz. őrvezető, Ferenczi Francziskával, 1909 október 12-én, Zentán.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Tóth István II. cz. őrmester, Czettele Czecziliával, 1909 október 9-én, Dombón.

Kosinszky János őrvezető, Tóth Gizellával, 1909 október 17-én, Ungváron.

Farkas Gyula cz. őrmester, Kröllér Jozefával, 1909 október 5-én, Kassán.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Nagy Károly őrvezető, Neacsák Máriával, 1909 nov. 25-én, Morvamogyoródon.

Diósi Rezső csendőr cz. őrvezető, Senkár Máriával, 1909 november 7-én, Piszken.

Czmeró Frigyes cz. őrmester, Hollósy Máriával, 1909 október 25-én, Csütörtökön.

Reiber János csendőr cz. őrvezető, Aleram Emiliával, 1909 november 20-án, Szentantalon.

Fülöp Lajos csendőr cz. őrvezető, Dezse Máriával, 1909 október 20-án, Jaákon.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Karsai András őrvezető, Váradí Rozáliával, 1909 november 7-én, Öcsödön.

Fodor Bela Márton cz. őrmester, Vass Amália Francziskával, 1909 október 31-én, Csermön.

Zsula Ádám cz. őrvezető, Bilek Mária Juliannával, 1909 november 4-én, Borossebesen.

Rák Mihály csendőr cz. őrvezető, Kurta Zsuzsannával, 1909 szeptember 18-án, Szatmár-Németiben.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a losonczy kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a balassagyarmati kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi decz. hó 27-ig.

Egy hivatalozgalmi állás az esztergomi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakpénz, esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a komáromi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi december hó 24-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a segesvári járásnál (Nagy-Küküllő vármegye). Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 240 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények a Nagy-Küküllő vármegye alispánjához 1909. évi decz. hó 20-ig.

Egy irtóki állás a gyulafehérvári kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi december hó 19-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a budapesti kir. magyar tudományegyetemen. Kezdőfizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, számolás. Kérvények az egyetem rectorához 1909. évi december hó 29-ig.

Nagy tévedés azt hinni, hogy a poloskák petéikkel ki nem irtók. Mióta a Löcherer-féle Cimesin poloskairtóval történtek próbák behizonyult, hogy a Cimesin nemcsak az élő poloskákat irti meg, de a petéik a Cimesin hatása folytán nyomban kiszáradnak a többé ki nem kelnek. A Cimesin mindenütt beszámítható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít, foltot nem hagy. Próbauveg fecskendővel 1 kor., Nagy üveg 2.40 fill. Ahol nem kapható, oda küld Löcherer Gyula gyógyszerész Bártfá.

„Romiletti“

:: BIZTONSÁGI ÖNBOROTVÁLÓ KÉSZÜLÉK. ::

Csendőröknek és hadseregnek 10 % engedmény.

Sérülés kizárva. Fertőzéstől megóv. Egyszerű kezelés. 2 perc alatt megborotválkozhat minden gyakorlat nélkül. vonaton, kocsin, éjjel, nappal.

KENNEDI J.
Budapest, VI.,
Andrássy-ut 50

6 pengével, 12 éllel

Ára 21 korona.

3 koronás bavi részletekben is törleszthető.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Jövő évre szóló fali és előjegyzési naptáraink megjelentek, azokat minden rendelőknek díjtanul fogjuk megküldeni a rendelések beérkezése sorrendjében.